

Üniversite Öğrencilerinin Akademisyen ve Ebeveyn Etkileşimleri Işığında Liderlik Modeli Belirlenmesinde Karizma ve Entelektualite Etkisinin Araştırılması

*Investigation Of The Charisma And Intellectuality Effect In Determining A
Leadership Model In The Light Of University Students' Interaction With
Their Academicians And Parents*

Gönül KONAKAY
Kocaeli Üniversitesi,
Hereke Ömer İsmet
Uzunyol MYO, Kocaeli,
Türkiye
gkonakay@hotmail.com

Ali AKDEMİR
İstanbul Arel Üniversitesi,
İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi, İstanbul,
Türkiye
aliakdemiral@gmail.com

Banu ERGEN
İstanbul Medeniyet
Üniversitesi, Yabancı Diller
Yüksekokulu, İstanbul,
Türkiye
banu.ergen@medeniyet.edu.tr

**Ahmet Barış SOLMAZTÜRK, Alper GÜRER, Fatih AKTÜRK,
Oktay GÖKDEMİR, Ömer YAMAÇ, Selçuk SEZEN, Sinem YAVUZ, Uğur TIN**
Arel Üniversitesi,
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Doktora Öğrencileri
İstanbul, Türkiye

Özet

Türkiye nüfusunun yaklaşık %30'dan fazlasını oluşturan ve 1980-2000 yılları arasında doğanlar Y kuşağı olarak adlandırılmaktadırlar. Y kuşağındaki gençler bağımsız, girişimci, kendilerine güven duyan, kısa zamanda başarı beklentisi içinde olan, özgürlüğü ve esnekliği seven, mikro yönetimden hoşlanmayan, bireysel yaklaşım ağırlıklı karar mekanizmaları olan, bilgi iletişimde teknolojiyi iyi kullanan kişiler olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmada Y kuşağının oluşturduğu üniversite öğrencilerinin yoğun iletişim halinde oldukları akademisyenler ve ebeveynlerinin etkisi altında nasıl bir liderlik profili arzuladıkları, demografik değişkenler açısından liderliğin karizmatik etkisinin mi, entelektüel etkisinin mi ağırlıklı olduğu araştırılmıştır. Araştırmada verilerin analizi için faktör analizi, t testi ve Anova testleri yapılmıştır. Yapılan testler sonucunda cinsiyet ve eğitim değişkeninde farklılıklar tespit edilirken; yaş, gelir, tüketim, yöre ve ebeveynlerin eğitim durumlarına göre farklılıklar bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, Entelektüalite, Karizma, Y Kuşağı, Üniversite Öğrencileri

Abstract

Those who were born between 1980 and 2000 and nearly consist more than of 30% of the Turkish population are called Gen-Yers. Gen Yers are described as independent, entrepreneurial, self-confident individuals who expect to succeed in a short period of time, like freedom and flexibility, dislike micromanagement, have

individual decision-making mechanisms and are good at using information technology. This research aims to investigate what kind of a leadership profile university students, most of whom are Gen Yers, desire to have under the effect of their academicians and parents, and whether charismatic or intellectual effect is higher in terms of demographic variables. As a result of the Factor Analysis, T test and ANOVA analyses, differences have been found regarding leadership characteristics in terms of gender and education variables, whereas no differences have been found according to age, income, consumption, region and educational status of parents.

Key Words: Leadership, Intellectuality, Charisma, Generation Y, University Student

1.Giriş

1982 Anayasası'nın 130. maddesine getirilen yenilikle 1992 yılında artışa geçen üniversiteleşme oranının 2006 yılından %34,5'e ulaşması sonucunda, Türkiye'de her kente bir üniversite kurulduğu görülmektedir. Her kente bir üniversite kurulması siyasi bir karar olduğu kadar üniversitelerin o bölgenin sosyo-ekonomik açıdan hareketlenmesini sağlamaları, kuruldukları bölgelere gelir getiren kurumlar olarak bölgeler arası eşitsizliklerin giderilmesine yardımcı olmaları gibi ekonomik sebeplere dayanmaktadır (Doğan, 2013:110).

Üniversitelerin sayısındaki bu artış, üniversitelerin akademik kadro yetersizlikleri ve alt yapı eksiklikleri ile birlikte eğitim kalitelerinin sorgulanması gerekliliğini de ortaya çıkarmıştır. Bu durum üniversitelerden beklenen eğitim, öğretim, araştırma ve toplumsal hizmet kalitesinin de düşmesine, dolayısıyla yükseköğretim kurumlarının niteliğinde ciddi bir zedelenmeye sebebiyet vermektedir. (Şenses, 2007:2,3).

2014 yılı verilerine göre Türkiye'de 70'i vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 181 üniversitede yükseköğretim faaliyeti sürdürülmekte ve bu üniversitelerde yaklaşık 6 milyona yakın öğrenci yükseköğrenim görmektedir. Sayı artışı rekabeti ve dolayısıyla kaliteyi beraberinde getirmektedir (<http://www.yok.gov.tr/web/guest/universitelerimiz>, erişim:12.03.2015).

Eğitim ,araştırma ve kamu hizmeti gibi genel misyonların yanı sıra, üniversiteler tüm dünyayı olumsuz etkileyen gelir dağılımı adaletsizliği, yoksulluk, yolsuzluk, göç, terör ve yönetsel kriz vb. sorunların çözümünde de misyon üstlenmektedirler.

Üniversite sayılarındaki bu artışlar beraberinde değişen sosyal çevre, ekonomik, politik ve kültürel yapı, üniversite gençliğinin üzerinde köklü değişimler oluşturur. Akademik bir yaşama adım atan genç yeni ihtiyaçlar ve beklentiler içine girdiği gibi yeni eğilimler, algılamalar ve tercihler içerisine de girer (Kır, 2007,s.309) . Öğretim elemanları, yöneticiler, idari personel ve üniversitede akranlarıyla insan ilişkilerini içeren akademik etkileşim alanında aidiyetleri de şekillenir (Şahin ve diğerleri,2009,s.1437).

1.1.Kavram Olarak Üniversite

Ülkenin sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik kalkınmasında önemli görevlere sahip temel kuruluşlar olarak görülen üniversiteler, “bilimsel bilgi üretimine dayalı, farklı bilim dallarında faaliyet gösteren fakülte ya da başka adlar alan birimlerden oluşan yükseköğretim kurumu” olarak tanımlanmaktadır (Bozkurt ve diğerleri,1998,246).

Üniversite kelimesinin kökeni Latince’de kamuya açık olmayan, bilgi ve spekülasyonların öğretilmesi ve öğrenilmesi amacıyla bir araya gelen hoca ve öğrencilerin oluşturduğu bağımsız tüzel kişiliğe sahip ve ortak çıkarları olan kişiler topluluğu (lonca) anlamına gelen ‘universitas’ sözcüğüdür (Gürüz ve diğerleri,1994,57; Yazıcı,2003,s.20).

Bir diğer ifade ile üniversite, “evrensel kavrayışla pozitif bilimin, insan aklına ve uygarlığın bilgi birikimine duyulan güvenle geliştirildiği yenilendiği araştırma, aydınlanma kurumlarıdır (Gürel,1995,s.47).

Üniversite kavramını günümüzdeki gelişmelere koşut olarak farklı bir pencereden değerlendiren Güler’e göre ise üniversite, verili ideolojilerin çarpıttıkları, kar ideolojisi kadar toplumsal çıkar ideolojisinin de üretilebildiği, sermaye egemenliğine uygun entelektüel yaratıcılıklar kadar özgürlük ve eşitlik ideallerinin de üretilebildikleri bir zemini sunuyor (Güler,1995,s.234).

2. Üniversite ve Üniversite Öğrenciliği

Üniversitede öğrenci olmak, üniversite yaşamı genelde ülkemizde ve diğer ülkelerde kaygı stres üretecek bir ortamın niteliğini taşımakta ve birey olarak gelişimsel sorunları üzerinde barındırmaktadır. Aslında üniversite öğrencisi ne yetişkindir, ne de çocuktur bunun yanı sıra genellikle çocukluktan gençliğe ve yetişkinliğe geçme döneminin sıkıntılarını yaşayan bir bireydir(Özgüven ve diğerleri,1992,s.6). Bu çerçevede üniversite öğrenciliğini belirleyen çeşitli unsurlar bulunmaktadır. Bu unsurlar şunlardır:

2.1. Üniversite Öğrencilerinde Uyum Süreci

Organizmayı çevre ile etkileşimi açısından ele alan biyolojik kökenli bir kavram olan İnsan yaşamındaki değişiklikleri beraberinde getiren uyum süreci, Darwin’in evrim kavramının özünü oluşturan bu kavram, bir anlamda insanın doğal çevreye uymasını ifade eder ve doğal çevreye uymayan organizmalar canlılığını yitirir ve bununla beraber psikolojik açıdan ele alındığında ise, her organizmanın çevre ile etkileşim yoluyla doyurulması gereken birtakım gereksinimleri olduğu düşünülürse, uyum Süreci organizmanın gereksinimlerinin doyurulması sırasında ortaya çıkan engellemelerin üstesinden gelme çabalarını kapsar(Erdoğan ve diğerleri,2005,s.479-496).

Gençliğe ilk adımını atmış olan birey farklı bir çevreye girmiş olmanın etkisiyle önce çevresini tanımaya çalışır. Karakter bakımından farklı düşüncelere ve fikir yapısına sahip olan kişilerin oluşturduğu üniversite ortamı kişide bazen şaşkınlık, bazen de heyecan uyandırır. Bu karmaşık duygular altındaki birey gerek farklı bir yaşama girmenin etkisiyle, gerekse ailesinden ayrılıp kendi ayakları üzerinde durmayı istemesi sebebiyle hep bir çaba, hep bir arayış içine girecektir. Kısa zamanda girdiği ortamı tanıyan birey kendi düşünce ve fikrini de katarak bulunduğu yere adapte olacaktır.

Ergenliğin son evresine rastlayan ve en çalkantılı gelişim dönemlerinden biri olan, Üniversite öğrenciliği yılları, hem sosyal hem de biyolojik olarak bir geçiş dönemi kabul edilmekle beraber bu dönem, ergenliğin genel karmaşasına ek olarak, evden ve aileden ayrılma, arkadaş ve grup seçimi, bir mesleğe aday olma ve iş bulmaya ilişkin belirsizlikler gibi pek çok sorunun görüldüğü yıllardır(Özdel ve diğerleri,2002,s.155-161).

Üniversiteye yeni ve genellikle farklı bir şehirde başlayan öğrenciler, kendilerini aniden değişik bir akademik ve sosyal çevre içinde bulur ve bu yeni yaşam boyutu; eğitim yaşantıları, insan ilişkileri ve sosyal yaşam açısından geçmiş yaşantılara göre farklılık gösterir bununla beraber Öğrenciler yabancı oldukları bu sosyal ortamda bütün bireysel yaşam sorumluluklarını da tek başına üstlenmek zorunda kalmakta ve dolayısıyla öğrenciler aile ve yakın arkadaş desteğinin bir anda kesildiği bu yabancı çevreye en kısa zamanda ve bireysel potansiyellerini de en üst düzeyde kullanarak uyum sağlamak ve sürdürmek zorundadır(Karahan ve diğerleri,2005,s.63-71).

Üniversite öğrencileri, kendi kimliğini bulma, toplumsal yönden yerel ve çocukluk döneminin değerlerini daha genel kapsamda toplumun ulusal ve evrensel değerlerini benimseme ve uzlaştırma, toplum değerlerine uyum sağlama, sosyal olgunluğa da ulaşma durumundadır (Çuhadaroğlu,1998,s.35-41).

Yaşamın önemli bir parçasını oluşturan üniversite dönemi, ergenlik dönemi gibi yaşam krizinin ardından başlaması nedeniyle üzerinde özenle durmayı ve araştırma yapmayı gerektiren bir dönemdir. Öğrencilerin geçirmiş oldukları gelişim aşamasına, farklı ortamlarda bulunma zorunluluğu, değişim koşulları ve çevresel faktörler de eklenince "üniversite öğrenimi" olgusu, başlı başına bir araştırma konusu haline gelir ve bu açıdan üniversite öğrencilerinin ihtiyaçları, problemleri, yaşam sorunları, iletişim sorunları, kimlik gelişimleri, üniversite ortamına uyum süreçleri, mesleki tutum girişimleri, psikolojik hizmetlerden faydalanma imkânları ve tutumları, üniversitelerin psikolojik hizmetler servislerinin daha kapsamlı faaliyet gösterebilmesinde, öğrenciye yönelik kişilik hizmetlerinin geliştirebilmesinde ve daha iyi yapılandırılmasında büyük önem taşımaktadır(Özbay,1997).

Üniversite öğrencilerinde ilk dönemler kaygı çoktur. Kişi bulunduğu farklı ortamda kendini kanıtlama çabası içerisine girer. Ortaöğrenimden yüksek öğrenime geçen birey o güne kadar görmüş olduğu eğitim öğrenim hayatının dışına çıkar ve alışık olmadığı bir hayata ilk adımını atar. Tüm bu karışık duygular paralelinde birey kendini sosyalleşerek geliştirir. Birey sosyalleşmeyi gerek farklı etkinlikler içindeki kulüplere katılarak, gerekse düşünce biçimleri farklı olan kişilerle bir araya gelerek gerçekleştirir.

Üniversite yaşamının birey için sağladığı en büyük değişiklik bireye özgür bir yaşam sunmasıdır. Özellikle ortaöğrenimi bitinceye kadar ailesi ile beraber kalmış öğrenci, üniversiteyi kazanıp şehir dışına çıktığında alışık olmadığı bir hayatın içine girer. İlk zamanlarda çoğunlukla bocalar, fakat daha sonra alışır bu hayata. Artık bütün kararlarını kendisi almaktadır. Sadece ekonomik yönden ailesine bağımlıdır. Diğer tüm ihtiyaçlarını kendi başına yerine getirmektedir. Bu durum bireye özgüven vermeye başlayacaktır. Kişi tek başına her zorluğun üstesinden gelebileceğine inanmaya başlayacaktır artık. Tüm bunların sonucunda kişinin fikir, düşünce ve kafa yapısı değişmeye başlar. Hayata daha geniş perspektiften bakar. Kişi artık her şeyi danışarak yapan birey kılıfından sıyrılmış ve tüm kararlarını kendi alır hale gelmiştir. Üniversite yaşamının genel çerçevesi içinde özgürlük duygusu vardır. Üniversiteyi kazanan birey kendi ailesinin yanında olsa dahi farklı özelliklere ve karaktere sahip kişilerle bir araya gelmesi, farklı sosyal ortamı soluması nedeniyle özgür düşünce ve yaşam ağırlıklı değişiklikler yaşayacaktır. Bu durum da kişinin özgür bir düşünce yapısına bürünmesini sağlayacaktır.

Sorumluluk duygusu insan karakterinin en önemli unsurudur ve üniversite öğrenciliği döneminde kişinin en önemli kazanımları arasında yer alır. Yetişkinliğe

geçiş dönemine rastlayan üniversite öğrenciliği, özellikle de ailesinden ayrılan bireyi kendi ayakları üzerinde durma çabası içine sokar. Bu çaba içine giren birey gerçekleştirdiği her eylemin kendisini doğrudan etkileyeceğinin farkındadır. Yaşamını tek başına devam ettirmeye çalışan birey, sorumluluk duygusunun verdiği etkiyle, üzerine düşen tüm görevleri zamanında ve istediği biçimde yerine getirir. Kişi sorumluluğunu kendi başına ve zamanında yerine getirmede, başkaları tarafından kontrol edileceğinin farkında olmalıdır. Üniversite yaşamı, tüm bu duyguların öğrencinin karakterine yerleşmesinde en uygun ortamı sağlar. Üniversite öğrencisi, yaşamını programlamayı öğrendikçe ve kendisindeki sorumluluk duygusunu geliştirdikçe, yetişkinliğe attığı bu adımların heyecanını yaşar ve heyecan yaşayan birey sorumluluk duygusunu geliştirdikçe, yaşama daha sağlıklı sarılır ve topluma daha faydalı bir birey olma çabası içine girer.

3. Türkiye' de Üniversite Öğrencilerinin Eğilimleri

Üniversite hayatı gençlerin birlikte bedensel, zihinsel, duygusal, sosyal, ahlaki, kültürel ve ekonomik yönden değişime uğradığı hızlı bir değişim ve gelişim sürecidir. Bu süreç üniversite öğrencisinin duygu, düşünce, davranış ve tutum bakımından kişiliğinin geliştiği, sosyal olgunluğa hazırlandığı önemli bir geçiş aşamasıdır (Kır,2007,s.307-328). Çocukluktan yetişkinliğe geçme sürecini yaşayan gençler, üniversite hayatı ile birlikte, kendini yönetme, toplumun genel ve evrensel değerlerine uyma, mevcut durum ve koşullara göre hareket etme gibi toplumsal dönüşüme ayak uydurmayı öğrenir. Aile bağımlılığın azaldığı bu kimlik bulma döneminde toplumsal değerleri yeni baştan gözden geçirerek benliğini kazanmaya çalışır. (Özgüven,1992s.4). Yeni bir sosyal çevre ve kişisel gelişim sürecini yaşayan gençlerin ufku genişleyerek olaylara bakış açısı değişir. Bu süreçle beraber eğilimleri belirginleşir, çeşitlenir ve eğilimlerini yaşamaya başlarlar.

Gençlerin üniversite hayatı ile birlikte aile, eğitim, kültürel ve ekonomik yapısı da eskiden olduğundan çok daha seçenekli ve daha karmaşık bir hal alır. İçinde yaşadıkları toplumun onlara sunduğu olanaklar ve sınırlar dâhilinde, sosyal olgunluğa erişme çabası içerisine girerler (Şahin ve diğerleri,2010,s.20), (Alemdaroğlu,2005,s.21-30). Bu dönem onlar için dinamik, yenilikçi, sosyal, kültürel ve sanatsal olaylara karşı daha duyarlı davrandıkları ve kendilerini yetişkinlerden daha farklı gördükleri bir dönemdir (Güler, 1999,s.144). Diğer bir ifadeyle gençlerin üniversite çağları kendi kimliklerini bulma arayışıdır. Gençler üniversite süreci içerisinde yöresel değerlerini ve çocukluk döneminin değerlerini toplumsal ve evrensel değerlere uzlaştırarak sosyal olgunluğa adım atarlar (Özgüven,1992,s.6).

Sosyal olgunluğu tam olarak oturmamış ve istikrara kavuşmamış bu hızlı değişim döneminde gencin tercih ve eğilimleri de sürekli gelişerek değişime uğrar (Kır,2007,s.309).

Bu bağlamda üniversite hayatı ile birlikte hızlı ve yoğun bir gelişim sürecine giren genç içsel ve dışsal dönüşüme uğrar. Kişiliğinin ve sosyal olgunluğunun şekillendiği bu gelişim ve değişim döneminde sosyal, ekonomik, teknolojik, psikolojik ve politik tutum, tercih ve eğilimleri daha belirgin bir hale gelerek, çeşitlenir, artar, azalır veya yok olur. Bu temel saptamalar ışığında üniversite öğrencilerinin eğilimleri sırasıyla şöyle açıklanabilir;

3.1 Sosyal Eğilimler

Hayatın gençlik olarak nitelenen sürecinde toplumsal koşullara göre şekillenen en hızlı dönem üniversite hayatıdır. Farklı sosyal sınıflardan gelen gençler toplumsal, siyasal ve ekonomik süreçleri beraberce tecrübe ederek sosyolojik dönüşümlerini ortaklaşa gerçekleştirirler (Alemdaroğlu,2005,s21-30). Özellikle azalan aile etkisi ve arkadaş grubunun değerler sistemi gencin davranışını etkileme ve yönlendirmede en önemli faktörlerden biridir. Bu yüzden gencin üniversiteye uyum sağlayarak sosyalleşmesinde içinde olduğu akran grubu oldukça önemli bir yer tutar (Özgüven,1992,s.6). Bu dönem gencin sosyal eğilimlerinin şekillendiği bir süreçtir.

Nitekim Kır'ın (2007,s.320), Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi öğrencileri üzerinde yaptığı, “üniversite öğrencilerinin etkinliklerinin sosyolojik açıdan incelenmesi” çalışmasında, üniversite öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun eğitim haricindeki zamanlarını ilk sıralarda yoğunluklu olarak internet, televizyon seyretme, gazete, dergi ve ders dışı kitap okuyarak geçirmekte olduğu daha sonrada spor yapma, müzik dinleme, kahveye gitme, karşı cinsten arkadaşlarıyla gezme, uyuyarak dinlenme, sinemaya gitme ve alışveriş faaliyetleriyle geçirdiği saptanmıştır. Sabbağ ve Aksoy'a (2001,s.14) göre de kırsal üniversite öğrencileri daha çok arkadaşlarıyla vakit geçirerek tv ve sinema izlemekte, şehir merkezindeki öğrenciler ise alışveriş, video ve bilgisayar oyunu oynayarak zamanlarını değerlendirmektedir.

3.2 Ekonomik Eğilimler

Türkiye’de üniversite öğrencileri ekonomik pazarın en önemli grubunu oluşturur. Özellikle kentleşmenin tam olarak gerçekleşmediği bölgelerde kurulan üniversiteler ekonomik canlılığı sağlayarak sosyal gelişmişlik düzeyini artırır. Üniversite öğrencilerinin harcamaları ile başlayan bu ekonomik devinim yerel ve bölgesel ekonominin düzeyini de yükseltmektedir (Kaslı ve Serel, 2008,s.108).

Üniversite öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu yaşamlarını ailelerinden aldıkları harçlıklar, burslar ve kredilerle sürdürmektedir (Günay,2012,s.4). Bu nedenle öğrenciler sahip oldukları bu sınırlı gelirlerini eğitimlerini sürdürme, barınma, beslenme, ulaşım ve sağlık gibi temel gereksinimlerini karşılamak için harcamaktadır (Şahin ve diğerleri,2009,s.1442). Öğrencilerinin sosyal yaşam taleplerinin etkisiyle yaptıkları tüketim harcamaları ekonomik eğilimlerinin hangi yönde seyir izleyeceğini beraberinde belirlemektedir (Kaslı ve Serel,2008,s.101).

Kaya ve Oğuz'un (2010,s.147.-168), Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencileri üzerinde yaptıkları tüketim tercihleri araştırmalarında, öğrencilerin aldıkları harçlık, burs ve kredileri sırasıyla gıda, giyim, eğitim ve ulaşım olmak üzere öncelikle zorunlu ihtiyaçlarını gidermek için kullanıldıkları görülmüş, bunu zorunlu ihtiyaç dışında ise iletişim, bilişim teknolojileri ve eğlence gibi harcamalar izlemiştir. Gençlerin cinsiyete göre satın alma eğilimlerinde ilk tercihleri ise bayanlarda giyim, erkeklerde bilişim teknolojileri olarak gözlemlenmiştir. Ekonomik eğilimleri tüketim kültürü etkisinde kalan her iki cinsten alışveriş mekanı olarak AVM ler ve mağazaları tercih etmişlerdir.

3.3 Psikolojik Eğilimler

Üniversiteden önce beklentileriyle üniversite yaşantısı arasında uyumsuzluk öğrencinin hayal kırıklığına düşmesine sebep olmakta, tutum ve davranışlarını değiştirebilmektedir (Şahin ve diğerleri,2009,s.7).

Öğrenciler üniversite eğitimi sürecinde gerilim, aşırı kaygı, uykusuzluk, duygusal kararsızlık, sürekli hayal kurma, aşırı heyecan, alınganlık, çevre koşullarına uyum sağlayamama, insanlardan kaçma, içine kapanma, insanlarla iyi ilişki kuramama ve belirsiz korku gibi psikolojik sıkıntılara girebilirler (Özgüven,1992,s.8). Ya da başarılı olma, bilgelik, eşit olma, heyecanlı bir yaşam, iç huzur, kendine saygı, mutlu olma, özgür olma, rahat bir yaşam, sosyal onay, zevk alma, bağımsızlık, cesaretli olma, sorumluluk sahibi olma, geniş görüşlü olma ve entelektüel olma gibi yaşam amaçlarına yönelebilirler (Çalışkur,2013,s122).

3.4 Teknolojik Eğilimler

Ekonomik, sosyal, teknolojik, kültürel, politik ve ekolojik dengelerin entegrasyonu ile büyüyen “y” kuşağı bu gün önemli bir kitleyi oluşturmaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de teknoloji, bilgisayar, GSM, bilişim ve interaktif dünya ile büyüyen “y” kuşağının değer yargıları, alışkanlıkları, yeni teknolojilere olan ilgileri çeşitlenerek büyümektedir (Günay,2012,s.2), (http://tr.wikipedia.org/wiki/Y_nesli).

Teknolojik gelişmelerin sağladığı imkanlarla birlikte yeni nesil cep telefonları, bilgisayar ve internet teknolojisini takip eden kuşak çoğunlukla “y” kuşağı olarak adlandırdığımız üniversite gençleridir. Öğrenciler bir taraftan sosyalleşerek eğitimlerini sürdürürken diğer taraftanda bilgisayar, internet, akıllı cep telefonu ve iletişim teknolojileri gibi teknolojinin sağladığı tüm olanakları bugün sonuna kadar kullanmaktadır (Karasalan ve Budak,2012, s.4567).

Özellikle üniversite gençliği için internet, sınırsız, hiyerarşinin olmadığı, yenilikçi ve özgürlük alanı yapısıyla bir çekim merkezidir. Gençler bu sınırsız özgürlük alanında gizledikleri kimlikleriyle kendilerini ifade etmekte, toplumsal baskılardan uzak yeni aidiyetlerini internet üzerinden gerçekleştirmektedir (Güzel,2006,s.14). Öğrenciler eğitim sürecinde interneti, gerek derslerinde gerekse de iletişim ve eğlence gibi faaliyetlerinde sıklıkla kullanmaktadır.

Gençler hızla gelişen teknolojinin sunduğu imkanlar ile kitle iletişim araçları sayesinde hayatlarını yönlendirip programlandırmaktadırlar. Televizyon, gazete ve e-maillerine göz atmadan güne başlamamakta, giyimlerini bile hava raporuna göre ayarlamaktadırlar. Medyanın yoğun olarak egemen olduğu üniversite hayatında gençler, ekonomik, siyasi, kültürel ve sosyal faaliyetleri bu tür kitle iletişim araçları ile takip etmekte ve bireysel ihtiyaçlarını medya ile yön vermektedir (Toruk,2008,s.475).

3.5 Politik Eğilimler

Üniversite gençliğinin siyasal eğilimlerini belirleyen en önemli faktörlerden bir tanesi de üniversite ortamıdır. Ders kitaplarındaki siyasal mesajlar, arkadaş çevresi, okulda yürütülen sosyal faaliyetler, gencin siyasal kültür konusunda bilinçlenmesini sağlar (Altan,2011,s.315). Bu dönem gençlerin ülkede uygulanan eğitim, sağlık, adalet, güvenlik ve ekonomi politikalarına karşı daha duyarlı davranarak çözüm yolları ardağı en hassas dönemleridir (Bingöl,2000,s.129).

Üniversite gençliği topluluk hareketleriyle toplumsal ve siyasal sorunlar karşısında sesini en güçlü duyuran bir kesimdir. Öğrenci hareketleri bir sorunun varlığını daha da belirginleştirerek görünür hale getirir (Tezcan,1997,s.72). Bu bağlamda üniversite öğrencilerinin siyasal eğilimleri ülke meselelerin çözümünde etkin

bir güce sahiptir. Bir ülkenin geleceği de mevcut üniversite gençliğinin siyasal eğilimleri üzerinde şekillenir (Bingöl,2000,s.129).

Uluslar Arası Politika Akademisinin (UPA) 2013'te yaptığı üniversite öğrencilerinin siyasal eğilimleri araştırmasında; üniversite öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun mevcut şartlarda politika yapmaya istekli olmadıkları saptanmış ve alternatif yeni siyasal partilerin kurulması beklentisi içerisinde olduğu gözlemlenmiştir. Üniversite öğrencileri işsizliği ve ekonomiyi Türkiye'nin önemli bir sorunu olarak görmelerine rağmen terör sorununun bundan daha önemli olduğunu vurgulamışlardır. Araştırmanın en önemli sonucu ise üniversite gençliğinin çok bir büyük çoğunluğu çeşitli süreçlerle yıpratılan Türk Silahlı Kuvvetlerini en güvenilir kurum olarak görmektedir.

4. Akademisyenlerin Üniversite Öğrencileri Üzerindeki Etkisi

Üniversite öğrencisi sıfatındaki bireyler, hayatlarının bu döneminde eğitimlerini görürken onlara ders veren akademisyenlerin yüksek derecede etkisine maruz kalmakta ve gelişmeye en açık oldukları bu dönemde bu etkinin olumlu veya olumsuz yönlerinden oldukça etkilenmektedirler.

Bu konu hakkında yapılan çalışmalar, akademisyen etkileşimlerinin çok önemli bir ölçüt olduğunu ve bu ölçütün yani akademik personelin gençlerin yaşamları üzerinde etkili olduğunu ispatlamıştır. Bu çalışmalar ışığında tespit edilen belli başlı sorunlar şunlardır:

- Öğrencileri okulda tutamamak,
- Sınıflarda teknoloji iyi kullanamamak,
- Öğrencileri iş dünyasına hazırlarken karşılaşılan sorunlar,
- Okul yönetiminde işbirliğini kullanmada karşılaşılan sorunlar.

Öğrencileri Okulda Tutamamak

Araştırmacılar (Vince Tinto, Lee Noel ve diğerleri) uzun yıllardır öğrencilerin neden okulu bıraktıklarını araştırmışlardır. En önemli etkenin öğrencinin okul ile ilişkisinin olduğu düşünülmektedirler. Diğer öğrencilerle, öğretim üyeleriyle ve okulla iyi ilişkiler geliştiremeyen öğrencilerin birkaç ay içinde üniversiteden ayrılma oranları çok yüksek çıkmıştır. Araştırmacılar iyi yapılandırılmış küçük çalışma gruplarının bu iyi ilişkileri güçlendirdiğinin önemini vurgulamışlardır.

Sınıfta Teknolojiyi İyi Kullanmamak

Concordia, Kuzey Carolina, San Diego Eyalet, Pomona'daki Kalifornia Politeknik Üniversiteleri'nden birçok araştırmada, sınıfta televizyon, etkileşimli video veya diğer tür teknolojilerin sağladığı sentez incelemişlerdir. Yüzlerce karşılaştırmaya dayanarak bu teknolojilerin öğrenciler arasında başarıyı sağlamakta geleneksel yöntemlerle aşağı yukarı aynı etkinlikte olduğu gözlemlenmiş ve bulmuşlardır. Televizyonla yapılan eğitimin daha geleneksel eğitim yöntemlerinden fazla olduğu durumlarda elde edilen sonuçlara göre, etkinliği sağlayan televizyon bulunmasından çok öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretmen ilişkisinin sıklığı ve kalitesi olmaktadır. Teknolojiyi geleneksel eğitim yaklaşımının sorunlarını çözmek için bir yol olarak görenler, aynı zamanda sorguladıkları değişimin pedagojik alt yapısına da yakından incelemeleri gerekmektedir. Özetle binden fazla öğrenciye bir dersi televizyonla veriyor olmak o eğitimin kalitesini

güçlendirmek anlamına gelmemektedir. Concordia Üniversitesi'ndeki çalışmada yapıldığı gibi, uzaktan eğitim üzerine son yıllarda yapılan araştırmalar özenle planlanmış öğrenci-içerik, öğrenci-öğrenci ve öğrenci-akademisyen ilişkisinin; teknolojinin sınıflarda uygulanmasında ve daha yüksek derecede başarı üretilmesinde canlandırıcı ve insanileştirici güçlü yollar olduğunu göstermektedir.

Öğrencileri İş Dünyasına Hazırlarken Karşılaşılan Sorunlar

Yüksek eğitimde uzun yıllardır özgür eğitimin hedefleri ile öğrencilerin iş hayatına hazırlamak için atılan adımlar arasında bir çekişme ola gelmiştir. Küçük grup eğitimi, iki tarafın da üstünde görüş birliğine varabileceği bir süreç değişkenidir. Amerikan yüksekokul ve üniversiteler birliğinin yeni raporuna göre, iş dünyası liderleri takım çalışmasını ve bölünmüş grup ortamlarında başkalarıyla işbirliği yapmayı, mevcut iş dünyasında temel bir yapı olarak tanımlamaktadır. Ulusal İstihdam ve Yüksek Okul Birliği tarafından yapılan çalışmada, kişiler arası iletişim becerileri ve takım çalışması becerileri çalışanlar tarafından en fazla değer verilen özellikler olarak rapor edilmiştir.

Okul Yönetiminde İşbirliğini Kullanmada Karşılaşılan Sorunlar

Alexander Astin (Change magazine, 1987) yazdığı makalesinde, yüksek eğitimde meslektaşlar arasında işbirliği ve topluluk duyguları gibi kuramların altını çizse de akademiye birçok düzeyin rekabeti ve statü için yarışı örnek gösterdiğini belirtmektedir. Kısıtlı kaynaklarla, bölümler, okullar ve yüksekokullar arası mücadele verirken, akademi camiasının birçok üyesi için öğrencilerin ve toplumun yararını öne çıkarmak oldukça zordur. U.S. News and World Report'un yıllık yüksekokul ve üniversite sıralamalarında iyi sıra kapabilmek için rakiplerle mücadele arasında kalmışken, akademisyenlerden öğrencilere sosyal hizmet ve başkalarını düşünmelerini beklemek epeyce zordur. Johns Hopkins Üniversitesi'nden ve Minnesota Üniversitesi'nden araştırmacılar işbirlikçi öğrenme yöntemini kullanarak K-12 (anaokulundan lise sona) okulların yönetim ve öğretim yapısını gelecek vaat eden sonuçlarla değiştirebildiğini göstermişlerdir. "Öğrenme toplumları" taraftarları daha şeffaf ve mesleki işbirliğine dayalı yönetim yapılarını savunanların saflarına katmışlardır.

Bu sorunlar doğrultusunda üniversite öğrencileri ve akademisyen etkileşimlerin de karşılaşılan beklentiler şunlardır:

- Farklılıklara değer vermek,
- Eleştirel düşünmeyi geliştirmek,
- Özgür liberal eğitimin hedeflerini teşvik etmek,
- Topluluk duygusu oluşturmak,
- Akademisyenleri hareketlendirmek/geliştirmek,
- Öğrenme modellerine cevap vermek.

5. Ebebeynlerin Üniversite Öğrencileri Üzerindeki Etkileri

Üniversite eğitimi bireylerin daha sonraki hayatlarına yön vermeleri açısından çok önemlidir. Bu nedenle üniversite öğrencilerinin başarılı olmaları için onlara yardımcı

olunmalıdır ve bunu yapabilmek için de onların başarılarını etkileyen faktörlerin bilmek gerekir.(Şener ve diğerleri, 2004, s.2)

Üniversite öğrencilerinin başarısını etkileyen, uyum, barınma, arkadaş çevresi, ekonomik şartlar, ilk ve orta öğretim yıllarında kazanılan alışkanlıklar, aile desteği, okudukları fakültelerde görev yapan öğretim üye ve yardımcılarının tutumları gibi, birçok çevresel faktör vardır.(Şener ve diğerleri, 2004, s.4)

Üniversite öğrencisinin bu dönemi sağlıklı bir şekilde sürdürmesinde en önemli etkenin ailedir. Aile, bireyin yaşamından doyum sağlamasında ve yaşadığı topluma uyum sağlayabilen bir birey olarak yetişmesinde önemli bir etkiye sahiptir. (Kalyencioğlu ve Kutlu, 2010, s.56)

Her ne kadar çocuk büyüdükçe, ailenin dışındaki çevre onu etkilemeye başlasa da bireyin kişilik gelişimi üzerinde anne-baba tutumlarının etkileri önemini korumaya devam etmektedir çünkü birey, ailesi dışındaki çevreden edindiği yaşantıları, anne ve babasının aracılığı ile değerlendirecek süzgeçten geçirmektedir. (Kalyencioğlu ve Kutlu, 2010, s.57)

5.1. Sorunlar

Üniversiteye ilk kez başlayan öğrenciler kendileri için yeni, farklı ve yabancı sayılabilecek bir ortamın içine girmektedirler. Üniversiteye hazırlık aşamasında, çocuklara yapılan baskılar, başarı merkezli aile tutumları ve daha farklı faktörler öğrencilerin aileleriyle birçok sorun yaşamasına neden olmaktadır. (Kacar ve Atak, 2011, s.274)

Yaşanılan sorunlardan bazılarını şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Maddi sorunlar
2. Ebeveyn birey ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık
3. Ailenin davranış biçimleri ve aile içi ilişkiler
4. Bireyin benlik sorunu
5. Ebeveynlerin model olarak görmeme

Maddi sorunlar

İşsiz aile üyelerinin varlığı veya yeterli maddi olanakların olmaması ebeveynle birey arasında sorun çıkmasına sebep olur. Üniversite öğrencilerinin çoğu evde kalmak isterken, maddi durumu iyi olmayan aileler yurtları tercih eder. Yine marka takıntısı, lüks merakı, pahalı harcamalar bunu karşılayamayan bireylerde aşağılık duygusu yaşanmasına sebep olur.

Ebeveyn birey ilişkilerinde duyarsızlık ve tutarsızlık

Anne-babanın gence karşı tutumlarında tutarsızlıklar, aşırı sertlik veya aşırı rahatlık, uygun denetimin sağlanmaması ebeveyn ile birey arasında sorunlara sebep olur.

Ailenin davranış biçimleri ve aile içi ilişkiler

Aile içi çatışmalar, aile içi sorunlar, aile bağlarının zayıf oluşu, cinsel sapmalı ya da ruh hastası olan aile üyelerinin olması, aile içinde şiddet ve istismarın olması, anne-babanın evlilik ilişkilerinde çatışmanın fazla olması, parçalanmış ve boşanmış aileler,

bireyin sosyal kaygı yaşamasına sebep olur. (Akfert, Çakıcı E. Ve Çakıcı M., 2009, s.47)

Bireyin benlik sorunu

Benlik sorunu üniversite öğrencilerinin aileleriyle yaşadığı en önemli sorunlardan biridir. Birey ben kimim, ben neyim gibi soruların cevabını aramaya başlar ve bu süreç içinde bireyin ailesine bağımlılığı azalır bağımsız bir birey olarak toplumsal değerleri sorgular ve bu da ailesiyle fikir ayrılıkları yaşamasına sebep olur. (Kacar ve Atak, 2011, s.275)

Ebeveyni model olarak görmeme

Düşük eğitim düzeyine sahip ailelerin çoğunda, ana ve babalar, çocuklarının ulaştığı eğitim ve öğretim seviyesine ulaşamadıkları için "model olma", çocuklarını etkileme güçlerini kısmen yitirmekte hatta çocuklar ailenin kararlarını etkiler hale gelmektedir. Bu da bireylerde ebeveyni beğenmeme ve ciddi tartışmalara yol açar.

5.2. Beklentiler

Üniversite yaşamında gençler, hiç kuşkusuz yeni ilişkiler başlatmak ve sürdürmek durumundadırlar. Bu süreçte, çevrelerinden; ilgi, sevgi, saygı, takdir, güven, bilgilendirme ve maddi yardım gibi sosyal, psikolojik ve ekonomik nitelikli desteklere gereksinim duymaktadırlar.(Türküm ve arkadaşları, 2005, s.242)

Beklentilerden bazılarını şu şekilde sıralayabilir:

1. Kendini gerçekleştirme
2. Demokratik aile ortamı
3. Ebeveyn ile doğru iletişim

Kendini gerçekleştirme

Uygun etkileşimin gerçekleşebilmesi, aile içindeki bireylerin birbirlerinden beklentilerine ve bu beklentileri karşılamalarına, aynı zamanda birbirleriyle sağlıklı ilişki kurabilmeleriyle sağlanabilir. Gençler ailenin birlik ve desteğinin sürmesini, aile içindeki güç dengesinin ve rol tanımlamalarının değişmesini isteyerek kendi benliğini bulup, anne-baba kontrolünden kurtulabilme mücadelesi vermektedir. (Öksüz, 2002, s. 155)

Demokratik aile ortamı

Yapılan araştırmalar, anne babalarının demokratik tutum içinde olmalarının çocukların daha az psikolojik belirti göstermelerine, benlik saygılarının daha yüksek olmasına, gizilgüçlerini geliştirmelerine, kendilerini daha az yalnız hissetmelerine ve sosyal kaygıyı daha az yaşamalarına imkân sağladığını göstermektedir. (Kaya ve arkadaşları, 2012, s.221)

Ebeveyn ile doğru iletişim

Türkiye’deki eğitim seviyesinin düşüklüğü, insanların okuma alışkanlığının yetersizliği... vb. nedenlerle ebeveynler çocuklarını yetiştirirken daha çok geleneksel yöntemleri ve kulaktan dolma bilgiler yoluyla öğrendiklerini uygulamaktadırlar. Oysa her alanda bilgi patlamasının yaşandığı bir zamanda bu tür yöntemler ve bilgiler yetersiz kalmaktadır. Bu yüzden anne-babaların yeni bilimsel bulguların ışığında çocukların

gelişim ihtiyaçları ile ilgili farkındalıklarını artıracak ve onların çocuklarıyla doğru iletişim kurmalarını sağlayacak çok çeşitli bilimsel çalışmalara gereksinim vardır. (Kaya ve arkadaşları, 2012, s.223)

5.3. Y Kuşağı Ebeveyn Etkileşimi

5.3.1. Y kuşağının tanımı

1980-2000 yılları arasında doğanlar insan kaynakları literatüründe Y kuşağı olarak adlandırılıyor.

5.3.2. Y kuşağının özellikleri

Y kuşağının özelliklerini şu şekilde sıralamak mümkündür:

- 1980-2000 yılları arasında doğan çocuklar, en yaşlısı 35, en genci 15 yaşında.
- İnternet ve çok kanallı televizyon ile birlikte büyüdüler
- Mobil ya da yüz yüze görüşme haricinde sanal görüşmeyi de tercih edebiliyorlar
- Bu kuşağın yüzde 97'si cep telefonu kullanıyor, yüzde 20'si YouTube'u günde birkaç kere ziyaret ediyor
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, 20-24 yaş arasında ortalama 9 milyon kişi var
- Yokluk bilgileri yok, sabırsızlar
- Bireysel yaklaşım ağırlıklı karar mekanizmasına sahipler
- Kendine güven duyguları yüksek
- Sadakat duyguları zayıf
- Çok kanallı TV ile büyüdüler. İnterneti tanıyıp hemen adapte oldular.
- Kendilerini ve tercihlerini rahatlıkla ortaya koyabiliyorlar. Çekingen değiller. Daha girişimciler.
- Kendi fikirlerine çok önem veriyorlar ve fikirlerinin mutlak sorulmasını istiyorlar.

5.3.3. Y kuşağının diğer kuşaklardan farklılıkları

X ve Y kuşağın ele aldığımızda bu iki çalışan grubunun çalışma ritimleri, tercih ettikleri saatler ve motivasyon mekanizmalarının farklı olduğunu görüyoruz.

X kuşağı, iş hayatına girdikleri dönemde iş olanakları nispeten kısıtlı olan, iyi eğitime ve yabancı dil bilgisine sahip kişilerin daha az olduğu bir dönemden geliyor. Bu dönem işveren odaklı ve çalışanın kendinden önce şirket menfaatlerini koruduğu bir dönem olarak görülüyor ayrıca X kuşağının karakteristik özelliklerinin, belirli çalışma saatleri, çok çalışma, mevcut şartlarla yetinme ve uzun yıllar aynı şirkette çalışarak kendine sağlam bir yer edinme gibi motivasyonlar içerdiği görülüyor. (Yelkikalan ve Altın, 2010, 14)

Y kuşağı ise zamanın getirmiş olduğu yenilikler ile yüksek eğitim düzeyi, yabancı dil bilgisi ile donanımlı, çalıştığı şirkete fayda sağlamanın iki yönlü bir ilişki olduğunu düşünen, taleplerini açıkça ifade eden bir kuşaktır.

Bu kuşak diğer kuşaklara göre oldukça farklıdır. Yaklaşık %25 kadarının anne ve babası ayrıdır ve dört kişiden üç tanesinin annesi çalışmaktadır. Y kuşağı ile bu kuşak ebeveynlerinin arasındaki teknoloji bilgisinin yarattığı boşluk, bu kuşakta yer alan bireylerin daha önceki kuşaklara göre daha güçlü ve etkin bir grup olmalarına imkan sağlayacaktır.(Deneçli,C. ve Deneçli,S. , 2010,s.3)

5.3.4. Y kuşağının beklentileri

5.3.4.1. Y kuşağının iş yaşamından beklentileri

Kuşaklar arası farkın fazlaca hissedilmeye başladığı dönemlerin çocukları olan Y kuşağı şimdinin üniversite öğrencileri... Henüz iş hayatına yeni yeni girmeye başlayanları ise önümüzdeki dönemde iş hayatının dinamiklerini değiştirmeye adaylar. Y kuşağı çalışanları iş hayatında çok ciddi zorlanıyorlar, bireyseller, iyi bir hayat istiyorlar, bunun için de öyle çok uzun beklemeye niyetleri yok. Neredeyse çoğu üniversiteden mezun olunca 'müdür' pozisyonu, en geç 30'unda üst düzey yöneticilik ve iyi bir maaş bekliyorlar. (Demirer, 2013) Diğer beklentilerde şunlardır:

- Kariyer ve gelişimleri için her türlü talepte bulunmaktan çekinmiyorlar, hızla iş değiştirebiliyorlar, bunu gayet normal ve sağlıklı bir hareket olarak görmektedirler.
- Para için çalışmak istemiyorlar, kendi işlerini yapmayı özgürleşmenin bir adımı olarak benimsemektedirler.
- Hemen yönetici olmak istemektedirler.
- Danışmanlık, finans ve bilişim sektörlerinde çalışmayı tercih ediyorlar.
- İşverenden beklentileri oldukça yüksek. Kolay kolay tatmin olmamaktadırlar.
- Eğitim ve öğrenmenin sürekli olması gerektiğine inanıyorlar ve şirket içi eğitimleri önemsemektedirler.
- Sorumluluk almaya çok hevesliler ve hemen kendilerini ispat etmek istemektedirler.
- Direkt emir almaktan ve ast olmaktan pek hoşlanmamaktadırlar. Onların istediği daha demokratik bir yönetici, daha anlayışlı, değişimden yana, kolay ilişki kurulan bir üst yönetici talep etmektedirler.
- Yüksek otorite karşısında çok rahatsız olma eğilimindedirler.

5.3.4.2. Y kuşağının ebeveyn beklentileri

Y kuşağının ebeveynlerinden en önemli beklentisi, ailelerinin hayatlarını programlaması ve sürekli onların arkasında olup aldıkları kararlara, sergiledikleri tutumlara destekçi olmalarıdır. (Demirer, 2013)

Dünyadaki her 10 Y Kuşağı üyesinden 6'sı (%65), aileleri, büyükanne ve büyükbabaları ve kendilerinden daha genç aile üyeleri de dahil olmak üzere diğer jenerasyonların satın alma kararlarını etkilediklerini düşünüyor. Türkiye'de ise aileleri, büyükanne veya büyükbabaları ve kendilerinden daha genç aile üyelerinin satın alma kararlarını etkilediklerini düşünen Y kuşağı üyelerinin oranı %48'i buluyor. Y kuşağına mensup bireyler, ebeveynleriyle bir önceki kuşaklara nazaran çok daha iyi anlaştıkları için, bu etkileşim aslında karşılıklıdır.(Bugaoğlu, 2013) Diğer beklentiler şunlardır:

- Ebeveynlerinin kendilerine fikir danışmalarını istemektedirler.

- Ebeveynlerinin satın alma kararlarını etkilemek istemektedirler.
- Yaptıkları her işten, aldıkları her karardan sonra ebeveynlerinden onay beklemektedirler.
- Kariyer planlarını şekillendirirken mecbur kalmaları halinde ebeveyn desteği ile yaşamak istiyorlar. Böylece birey doğru işi bulana kadar aileden ‘sınırsız güvence’ beklemektedirler.
- Aile sermayesiyle istedikleri okullara, kurslara, kamplara ve yurt dışına gidebilmek istemektedirler.
- Aile içinde arkadaşça ve demokratik bir yaklaşım beklemektedirler.
- Otoriteyi hiçbir alanda kabullenmediklerinden ebeveynlerinden de kendilerine sınırsız özgürlük tanımlarını beklemektedirler.

5.3.4.3. Y kuşağının liderlik beklentileri

Kultalahti, vd. (2013) araştırmasında Y jenerasyonu yenilikçilerinin ve yenilikçi olmayanlarının liderlik tercihlerini incelenmiştir. Ayrıca, çalışmada dönüşümcü liderliğin bazı boyutlarının daha yaşlı çalışanlara göre gençler arasında daha fazla tercih edilip edilmediği de araştırılmıştır. 90 tanesi Y kuşağından oluşmuş 132 Finli üniversite öğrencisi üzerinde yapılan araştırmada Y jenerasyonundan olanlar daha yaşlı olanlara göre liderlerinden daha fazlasını beklemektedir ve diğer stiller üzerinde Dönüşümcü liderliği tercih ettiğinde lideri zorlamaktadır. Ama kişi ne kadar yenilikçi olursa, liderlerinden o kadar daha az aktif ilham verici karışma istemektedir. İlginçtir ki, yenilikçiliğin daha yaşlı jenerasyonlar arasında liderlik beklentilerini etkilediği görülmemektedir (Kultalahti,2013: 152).

X ve Y Jenerasyonları ise liderlerinin sisteme meydana okumalarını/sistemi sorgulamalarını ve değişim yaratmalarını istemektedir. Onlar için, dürüstlük en iyi politika değildir ve onlar bir kimsenin doğruyu söylemesi gerektiği yada gerekmediği konusunda kuralları esnetmeye hazırdırlar.(a.g.e.:152)

Y kuşağının öğrenmesi ve iş yerine ve topluma katılımı ile ilgili literatürün çoğu, bu kuşağın önemli kişisel projelere girişimleri için ebeveynleri tarafından büyük önem ve dikkatle yetiştirilen, kendilerini oldukça özgüvenli, güçlü ve iyimser kılan özel bir grup olarak yetiştirildiği genelleştirilmiş fikrini kabul eder (Cole, Smith, & Lucas, 2002). Bunlar okulda gruplar ve takımlara katılmak üzere yetiştirilmiştir ve büyük oranda bilgiye erişimlerini kontrol eden otorite figürleri olmadan teknoloji ile birlikte büyümüşdür (Espinoza, Ukleja, & Rusch, 2010). Genel olarak, bu yaş grubunun 2000 yılı civarında yetişkinliğe ulaştığı kabul edilmektedir ki bu, iş gücüne dahil oldukları yada lisansüstü eğitimi bitirmekte oldukları ve iş dünyasında, akademik ortamda, sağlık mesleklerinde ve diğer alanlardaki liderlik pozisyonlarında önemli rollere doğru yol aldıkları anlamına gelmektedir (Balda,Mora,2011:14).

Birçok araştırmacı Y Kuşağı’nın sosyal ve iş hayatında yeni bir dönüşüm dalgası olduğunu iddia etmektedir. Y Kuşağı, her şeyi elde edebileceğine ve kendilerinin dönüşümcü olduklarına inanmaktadırlar. Onlar ebeveynlerinden farklı olarak modern teknolojiler ve tüketim toplumu tarafından kuşatılmış bir çevrede büyümüşlerdir (İslam; Cheong; Yusuf; Desa, 2010:1803).

Yapılan bir araştırmada Y kuşağı çalışanlarının gerek görev tanımlarında gerekse çalışma koşullarında esneklik beklentisi içinde oldukları sıkı denetime tabi olmalarının kendilerini güvenilmediği algısı yaratarak motivasyonlarını olumsuz etkilediği, işyerlerinde kendilerini rahat hissetmek istedikleri, çalışma ortamı ve yönetim metodunun Y kuşağı çalışanlarının motivasyonlarında önemli bir etki yarattığı tespit edilmiştir. Aynı araştırmada; Y kuşağının üstlerinden geribildirim almalarının ve/veya üstlerinin kendilerine rehberlik etmesinin önemi ortaya konulmaktadır (Keleş, 2011:137).

Bireylerarası farklılıkların dikkate alınması Y kuşağı için oldukça önemlidir. Bu görüşü destekler bir diğer çalışmada Y kuşağı çalışanlarının genellikle yaşamları boyunca gerek ebeveynlerinden ve gerekse öğretmenlerinden kişiselleştirilmiş ilgi gördüğünü ve bunun devamı niteliğinde işyerlerinde de farklılaştırılmış profesyonel eğitim olanakları beklemekte olduklarına değinilmektedir (Richardson, 2008:11).

Liderlik kapsamında yönetim fonksiyonlarına yönelik yapılan araştırmada y kuşağının asli görev, görev tanımı, planlama, karar verme, çatışma yönetimi, yöneticinin formellik derecesi, programlama, liderlik, performans ve denetim ile ilgili düşünceleri toplamında katıldıkları ifadeler yöneticinin ekstrem demokratik lider tipli olmasını tercih ettiklerini göstermektedir (Akdemir vd.,2013:37).

6. Araştırma Yöntemi

Yükseköğrenim gören öğrencilerin, üniversitede eğitim aldıkları akademisyenler ve aile büyükleriyle olan ilişkilerinde yaşadıkları deneyimler, edindikleri sosyokültürel ve davranışsal kazanımlar, sahip oldukları liderlik profilini etkilediği düşünülmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin sahip oldukları lider kişi profilinin demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediği, bir farklılık ortaya çıkmışsa bu farklılığın ağırlığının hangi yönde olduğu araştırılacaktır.

6.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın amacı, Y kuşağının entelektüelite, karizma ve sorun çözme liderlik tercihleriyle demografik değişkenleri arasında bir ilişkinin var olup olmadığını öğrenmektir. Bu temel amaca bağlı olarak araştırmanın alt amaçlarını şunlardır:

1. Ebebeyn ve Akademisyenlerin etkileşimindeki üniversite öğrencilerinin liderlik tercihleri olan entelektüelite, karizma ve sorun çözme tercihleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2. Ebebeyn ve Akademisyenlerin etkileşimindeki üniversite öğrencilerinin liderlik tercihleri olan entelektüelite, karizma ve sorun çözme tercihleri ile yaş değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

3. Ebebeyn ve Akademisyenlerin etkileşimindeki üniversite öğrencilerinin liderlik tercihleri olan entelektüelite, karizma ve sorun çözme tercihleri ile eğitim arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

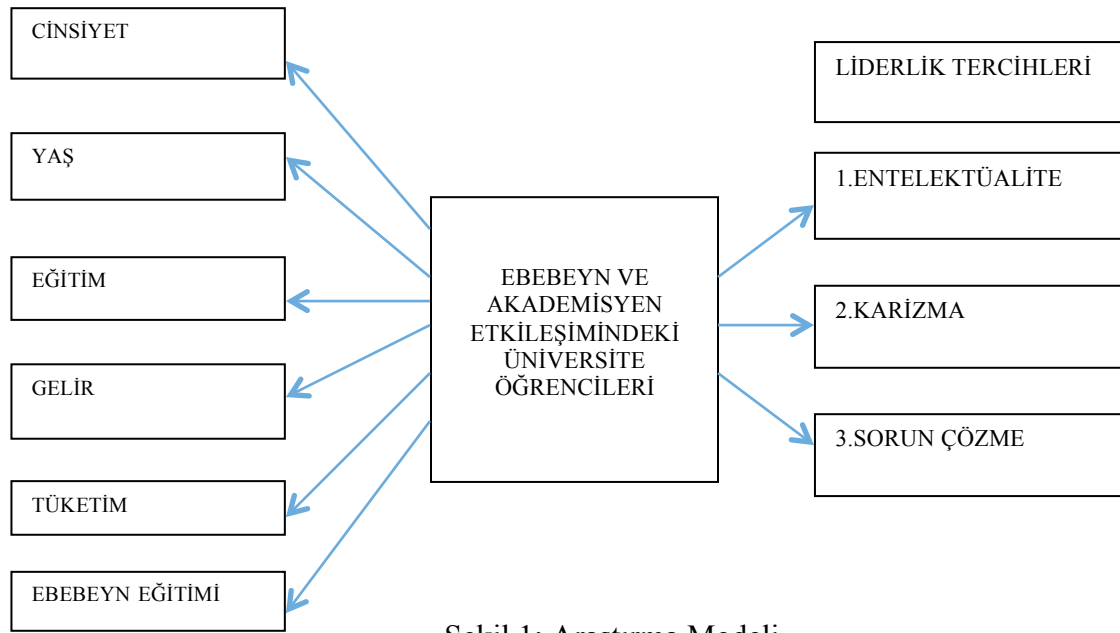
4 Ebebeyn ve Akademisyenlerin etkileşimindeki üniversite öğrencilerinin liderlik tercihleri olan entelektüelite, karizma ve sorun çözme tercihleri ile gelir arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

5. Ebebeyn ve Akademisyenlerin etkileşimindeki üniversite öğrencilerinin liderlik tercihleri olan entelektüalite, karizma ve sorun çözme tercihleri ile tüketim arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

6. Ebebeyn ve Akademisyenlerin etkileşimindeki üniversite öğrencilerinin liderlik tercihleri olan entelektüalite, karizma ve sorun çözme tercihleri ile ebebeyn eğitimi arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

6.2. Araştırma Modeli

Yapılan faktör analizi sonucu liderlik özelliklerinden elde edilen boyutlar demografik değişkenler ışığında araştırma modeli aşağıdaki şekilde gösterilebilir:

Şekil 1: Araştırma Modeli

6.3. Araştırmanın Ölçeği

Entelektüel liderlik tercihlerin belirlenmesinde Prof. Dr. Ali Akdemir’ in Vizyon Yönetimi adlı kitabında belirlemiş olduğu Entelektüel Liderliğin özelliklerinden yararlanılmıştır. (Akdemir, 2008: 133-137) Karizmatik liderlik özelliklerinin belirlenmesinde ise, Conger ve Kanungo’ nun Revize edilmiş C-K Karizmatik liderlik ölçeğinden yararlanılmıştır. (Cogner ve Kanungo: 1997:290) Ayrıca Zafer Aykanat’ ın “Karizmatik Liderlik ve Örgüt Kültürü İlişkisi Üzerine Bir Uygulama” adlı lisansüstü tez çalışmasında yer verdiği karizmatik lider özelliklerinden faydalanılmıştır. (Aykanat, 2010: 116) Bu bağlamda karizma ve entelektualite etkisini ölçmeye yönelik likert ölçeğine uygun 20 yargı oluşturulmuştur. Bu yargılardan 3 tanesi faktör analizinde devre dışı kalmıştır. Çalışmada liderlikte entelektüalite, karizma ve sorun çözme tercihleri üç boyutta incelenmiştir.

6.4. Örneklem Kitle ve Veri Toplama Yönetimi

Araştırmada verilerin toplanmasında anket yöntemi kullanılmıştır. Anket formları elden ve mail aracılığı ile gönderilmiştir.

Anket iki bölümden oluşmaktadır. Demografik soruların olduğu birinci bölüm ve Liderlik profilinin tespit edildiği ikinci bölüm. Demografik sorular yaş, cinsiyet, yöre, gelir dağılımı, aylık harcama, eğitim düzeyi, ebeveyn eğitim düzeyinden ibaret olup 7 sorudan oluşmaktadır. Liderlik özellikleri ise,

Kesinlikle Katılıyorum,

Katılıyorum,

Kararsızım,

Katılmıyorum,

Kesinlikle Katılmıyorum,

İfadelerinin yer aldığı 5' li likert ölçeğe hazırlanmış, karizmatik liderlik ve entelektüel liderlik özelliklerini taşıyan yargıları içeren 20 ifadeden oluşmaktadır.

Araştırmaya katılacak öğrencilerin sayısı zaman ve ekonomik kısıtlar nedeniyle kolayda örnekleme yöntemi ile 1000 kişi ile sınırlandırılmıştır. Her bir eğitim düzeyinden (önlisans, lisans ve lisansüstü) en az 350 öğrenciye ulaşmak hedeflenmiştir. Geçersiz yanıtlar çıkarıldığında bu dağılım 227 önlisans, 702 lisans ve 76 lisansüstü olmak üzere toplamda 1005 kişidir.

7. Bulgular

Tablo-1: Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Analizi

Cinsiyet Değişkeni	n	%
Kadın	518	51,54
Erkek	487	48,46
Toplam	1005	100

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin, % 51,54'ü kadın, % 48,46 'sı erkektir. Tablodan da anlaşılabacağı üzere cinsiyet değişkeni açısından dengeli bir dağılım olduğu görülmektedir.

Tablo-2: Üniversite Öğrencilerinin Yaş Analizi

Yaş Değişkeni	n	%
18 den küçük	4	0,4
18-24	849	84,48
25-34	112	11,14
35-44	21	2,09
45 ve üzeri	19	1,89
Toplam	1005	100

Tablo 2'ye göre araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin %0,40'ı (18 den küçük) yaş aralığında, %84,48'i (18-24) yaş aralığında ve %11,14'ü (25-34) yaş aralığında, %2,09'u (35-44) yaş aralığında, %1,89'u (45 ve üzeri) yaş aralığındadır.

Tablo-3: Üniversite Öğrencilerinin Eğitim Durumlarının Analizi

Eğitim Değişkeni	n	%
Önlisans	227	22,59
Lisans	702	69,85
Lisans üstü	76	7,56
Toplam	1005	100

Tablo 3'e göre araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin eğitim durumları dağılımı, %22,59'u Önlisans, %69,85'si Lisans, %7,56'sı ise Lisansüstüdür.

Tablo-4: Üniversite Öğrencilerinin Yöre Durumlarının Analizi

Yöre Değişkeni	n	%
Karadeniz	154	15,32
Marmara	403	40,1
Ege	49	4,88
Akdeniz	55	5,47
İç Anadolu	227	22,59
Doğu Anadolu	77	7,66
Güneydoğu Anadolu	40	3,98
Toplam	1005	100

Tablo 4'e göre öğrencilerin ait oldukları bölgelere bakıldığında %15,32'si Karadeniz, %40,10'u Marmara, %4,88'i Ege, %5,47'si Akdeniz, %22,59'u İç Anadolu, %7,66'sı Doğu Anadolu ve %3,98'i ise Güney Doğu Anadolu bölgesindedir.

Tablo-5: Üniversite Öğrencilerinin Ebeveyn Eğitimlerinin Analizi

Ebeveyn Eğitimi Değişkeni	n	%
Yok	22	2,19
İlköğretim	252	25,07
Ortaöğretim	373	37,11
Önlisans	99	9,85
Lisans	232	23,08
Lisans üstü	27	2,69
Toplam	1005	100

Tablo 5'e göre üniversite öğrencilerinin anne ve babasından eğitim düzeyi en yüksek olana göre oluşan dağılım; %2,19'unun eğitimi yok, %25,07'sinin İlköğretim, %37,11'i Ortaöğretim, %9,85'i Önlisans, %23,08'i Lisans, %2,69'u Lisansüstü mezundur.

Tablo-6: Üniversite Öğrencilerinin Tüketim Analizi

Aylık Tüketim Miktarı	n	%
500 TL ve altı	384	38,21
501-700	267	26,57
701-900	99	9,85
901-1000	74	7,36
1001 ve üzeri	181	18,01
Toplam	1005	100

Tablo 6'ya göre üniversite öğrencilerinin kredi dahil tüketimleri %38,21'i 500TL ve altı %26,57'si 501-700TL aralığında, %9,85'i 701-900TL aralığında, %7,36'sı 901-1000TL aralığında, %18,01'i 1000TL ve üzeridir. Büyük bir çoğunluk çok az para miktarı ile geçinmeye çalışmaktadır.

Tablo-7: Üniversite Öğrencilerinin Tüketim Analizi

Aile Gelir Durumu	n	%
1000 TL ve altı	146	14,53
1001-2000	342	34,03
2001-3000	281	27,96
3001-4000	97	9,65
4001-5000	58	5,77
5001 ve üzeri	81	8,06
Toplam	1005	100

Tablo 7'ye göre üniversite öğrencilerinin aile gelir durumları ise %14,53'ü 1000TL ve altı, %34,03'ü 1001-2000TL arası, %27,96'sı 2001-3000TL arası, %9,65'i 3001-4000TL arası, %5,77'si 4001-5000TL arasında gelire sahiptir. Öğrencilerin tüketim harcamalarına eşdeğer bir gelir dağılımı söz konusudur.

Tablo- 8: KMO ve Bartlett Küresellik Testi

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,939
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	8,095E3
	df	190
	Sig.	,000

Tablo 8'e göre p değeri ,000'dır. Bartlett testinde p değeri 0,05 anlamlılık derecesinden düşük ise değişkenler arasında faktör analizi yapmaya yeterli düzeyde bir ilişki vardır. KMO değerinin 1'e yakın olması değişkenlerin birbirlerini mükemmel bir şekilde, hatasız tahmin edebileceğini gösterir. KMO değeri ,939 olması değişkenlerin faktör analizine uygunluğunun mükemmel seviyede olduğunun göstergesidir. Anket sorularının Cronbach's Alpha değeri ,904 'tür.

Tablo-9: Üniversite Öğrencilerinin Liderlik Modeli Faktör Tablosu

Faktör Adı	Soru	İfadeler	Faktör Ağırlıkları	Faktör Açıklayıcılığı
ENTELEKTÜALİTE	B10	Ebeveyn ve akademisyenler, davranış ve söylemleriyle tutarlı olmalıdır.	0,766	28,956
	B11	Ebeveyn ve akademisyenler, sahip oldukları resmi unvandan ziyade bilgi gücü ile beni etkileyebilmelidir.	0,736	
	B3	Ebeveyn ve akademisyenler, eşitlik, adalet, saydamlık, liyakat gibi değerlere azami özen göstermelidir.	0,723	
	B15	Ebeveyn ve akademisyenler, farklı değer yargıları ve ideolojilere sahip insanlarla uyum içinde çalışabilmelidirler.	0,698	
	B18	Ebeveyn ve akademisyenler, evrensel değeri olan, liyakati, saydamlığı, eşitliği ileri düzeyde ve her koşulda savunabilmelidir.	0,687	
	B19	Ebeveyn ve akademisyenlerin ifade etme, anlatma, tartışma, yazma, temsil etme yetkinlikleri alabildiğine yüksek olmalıdır.	0,684	
	B20	Ebeveyn ve akademisyenler, bilgisini ve kültürel birikimini somut sorunlarla ilişkilendirebilmelidir.	0,669	
	B1	Ebeveyn ve akademisyenler, parlak vizyon belirlenmesinde esin kaynağı olmalıdır.	0,602	
	B9	Ebeveyn ve akademisyenler, başarılarını ve vizyonlarını paylaşarak ilham kaynağı olmalıdır.	0,589	
	B8	Ebeveyn ve akademisyenler, bilgi ve tecrübeleri ile beni etkileyebilmelidir.	0,586	
	B5	Ebeveyn ve akademisyenler, beklenmedik durumlarda tedbirli olmalı ve çözümler sunabilmelidir.	0,583	
KARIZMA	B4	Ebeveyn ve akademisyenler, yaşamlarında zor amaçları başarmış olmalıdır.	0,734	13,557
	B7	Ebeveyn ve akademisyenler, hayranlık uyandıran bir kişiliğe sahip olmalıdır.	0,727	
	B6	Ebeveyn ve akademisyenler, sıkıntılı olduğumda veya büyük bir sorunla karşılaştığım zaman çözüm konusunda beni etkilemelidir.	0,54	
SORUN ÇÖZME	B16	Ebeveyn ve akademisyenlerde sorun çözmede duygusal ve sosyal zeka, bilişsel zekaya göre daha önemlidir	0,618	10,014
	B14	Ebeveyn ve akademisyenler , bizim özel sorunlarımızla ilgilenip onlara da çözüm üretebilmelidirler.	0,606	
	B13	Ebeveyn ve akademisyenler, mesleki sorunları yanı sıra dünyanın sosyo-politik sorunlarıyla da ilgilenmelidirler.	0,55	
			TOPLAM	52,527

Tablo- 10: Üniversite Öğrencilerinin Liderlik Tercihlerinin Ortalamalarının Analizi

	N	Minimum	Maximum	$\bar{X}$	s.s.
Sorun Çözme	1005	1,00	5,00	3,5430	,82530
Karizma	1005	1,00	5,00	3,5811	,86403
Entelektüalite	1005	1,00	5,00	4,1707	,69725

Tablo 10’a göre araştırmada üniversite öğrencilerinin liderlik tercihlerinde birinci sırada ($X_{ort.}=4,17$) ile entelektüel liderlik gelmektedir. ikinci sırada ($X_{ort.}=3,58$) ile karizmatik liderlik ve ($X_{ort.}=3,54$) ile sorun çözücü liderlik üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo- 11: Üniversite Öğrencilerinin Entelektüel Liderlik Tercihlerinin Ortalamalarının Analizi

	İFADELER		$\bar{X}$	SS.
B10	Ebeveyn ve akademisyenler, davranış ve söylemleriyle t olmalıdır.	005	4,39	,907
B11	Ebeveyn ve akademisyenler, sahip oldukları resmi unvandan ziyade bilgi gücü ile beni etkileyebilmelidir.	005	4,26	1,013
B3	Ebeveyn ve akademisyenler, eşitlik, adalet, saydamlık, liyakat gibi değerlere azami özen göstermelidir.	005	4,40	,965
B15	Ebeveyn ve akademisyenler, farklı değer yargıları ve ideolojilere sahip insanlarla uyum içinde çalışabilmelidirler.	005	4,12	,951
B18	Ebeveyn ve akademisyenler, evrensel değeri olan, liyakati, saydamlığı, eşitliği ileri düzeyde ve her koşulda savunabilmelidir.	005	4,05	1,003
B19	Ebeveyn ve akademisyenlerin ifade etme, anlatma, tartışma, yazma, temsil etme yetkinlikleri alabildiğine yüksek olmalıdır.	005	4,09	,949
B20	Ebeveyn ve akademisyenler, bilgisini ve kültürel birikimini somut sorunlarla ilişkilendirebilmelidir.	005	4,08	,955
B1	Ebeveyn ve akademisyenler, parlak vizyon belirlenmesinde esin kaynağı olmalıdır.	005	4,14	1,023
B9	Ebeveyn ve akademisyenler, başarılarını ve vizyonlarını paylaşarak ilham kaynağı olmalıdır.	005	4,06	,991
B8	Ebeveyn ve akademisyenler, bilgi ve tecrübeleri ile beni etkileyebilmelidir.	005	4,12	,946
B5	Ebeveyn ve akademisyenler, beklenmedik durumlarda tedbirli olmalı ve çözümler sunabilmelidir.	005	4,18	,898

Tablo 11’e göre üniversite öğrencilerinin entelektüel liderlik tercihlerinde en çok katıldıkları ifadenin “Ebeveyn ve akademisyenler, eşitlik, adalet, saydamlık, liyakat gibi değerlere azami özen göstermelidir” ($X_{ort.}=4,40$) ve en az katıldıkları ifadenin ise “Ebeveyn ve akademisyenler, evrensel değeri olan, liyakati, saydamlığı, eşitliği ileri düzeyde ve her koşulda savunabilmelidir.” ($X_{ort.}=4,05$) olduğu belirlenmiştir.

Tablo- 12: Üniversite Öğrencilerinin Karizmatik Liderlik Tercihlerinin Ortalamalarının Analizi

	İFADELER		$\bar{X}$	SS.
B4	Ebeveyn ve akademisyenler, yaşamlarında zor amaçları başarmış olmalıdır.	005	3,34	1,120
B7	Ebeveyn ve akademisyenler, hayranlık uyandıran bir kişiliğe sahip olmalıdır.	005	3,52	1,154
B6	Ebeveyn ve akademisyenler, sıkıntılı olduğumda veya büyük bir sorunla karşılaştığım zaman çözüm konusunda beni etkilemelidir.	005	3,88	1,093

Tablo 12’ye göre üniversite öğrencilerinin Karizmatik liderlik tercihlerinde en çok katıldıkları ifadenin “Ebeveyn ve akademisyenler, sıkıntılı olduğumda veya büyük bir sorunla karşılaştığım zaman çözüm konusunda beni etkilemelidir.” ($X_{ort.}=3,88$) ve en az katıldıkları ifadenin ise “Ebeveyn ve akademisyenler, yaşamlarında zor amaçları başarmış olmalıdır..” ($X_{ort.}=3,34$) olduğu belirlenmiştir.

Tablo- 13: Üniversite Öğrencilerinin Sorun Çözücü Liderlik Tercihlerinin Ortalamalarının Analizi

	İFADELER		$\bar{X}$	SS.
B13	Ebeveyn ve akademisyenlerde sorun çözmede duygusal ve sosyal zeka, bilişsel zekaya göre daha önemlidir.	005	3,75	1,088
B14	Ebeveyn ve akademisyenler , bizim özel sorunlarımızla ilgilenip onlara da çözüm üretebilmelidirler.	005	3,45	1,152
B16	Ebeveyn ve akademisyenler, mesleki sorunları yanı sıra dünyanın sosyo-politik sorunlarıyla da ilgilenmelidirler.	005	3,43	1,113

Tablo 13’e göre üniversite öğrencilerinin Sorun Çözücü Liderlik tercihlerinde en çok katıldıkları ifadenin “Ebeveyn ve akademisyenlerde sorun çözmede duygusal ve sosyal zeka, bilişsel zekaya göre daha önemlidir ” ($X_{ort.}=3,75$) ve en az katıldıkları ifadenin ise “Ebeveyn ve akademisyenler, mesleki sorunları yanı sıra dünyanın sosyo-politik sorunlarıyla da ilgilenmelidirler ” ($X_{ort.}=3,43$) olduğu belirlenmiştir.

Tablo -14: Cinsiyet Değişkeni Açısından Entelektüallite Faktörünün Farklılaşması

	Cinsiyet	N	Ort.	s.s.	t	p
Entelektüallite Faktörü	Kadın	518	4,2347	,66141	3,010	,003
	Erkek	487	4,1027	,72859		

Tablo 14’e göre P değeri $0,003 < 0,05$ den olduğu için kadın ve erkeklerin entelektüallite değerlerinin ortalamaları eşit değildir. Kadınların entellektüallite algısı erkeklerden anlamlı derecede fazladır. (Kadın $\bar{X}=4,23$; Erkek $\bar{X}=4,10$)

Tablo-15: Cinsiyet Değişkeni Açısından Karizma Faktörünün Farklılaşması

	Cinsiyet	N	Ort.	s.s.	t	p
Karizma Faktörü	Kadın	518	,6544	,82858	2,769	,006
	Erkek	487	,5038	,89526		

Tablo 15’e göre P değeri $0,006 < 0,05$ den olduğu için kadın ve erkeklerin karizma değerlerinin ortalamaları eşit değildir. Kadınların karizma algısı erkeklerden anlamlı derecede fazladır. (Kadın $\bar{X}=3,65$; Erkek $\bar{X}=3,50$).

Tablo-16: Cinsiyet Değişkeni Açısından Sorun Çözme Faktörünün Farklılaşması

	Cinsiyet	N	Ort.	s.s.	t	p
Sorun Çözme Faktörü	Kadın	518	3,3879	,75238	,242	,809
	Erkek	487	3,3760	,79605		

Tablo 16'ya göre P değeri 0,809 > 0,05 den büyük olduğu için kadın ve erkeklerin sorun çözme değerlerinin varyansları eşittir. İki grup arasında bir farklılık yoktur.

Tablo-17:Üniversite Öğrencilerinin Sorun Çözme Faktörünün Eğitim Durumları İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Gruplar	N	$\bar{X}$	ss.	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Önlisans	226	3,4347	0,88122	G.Arası	1,587	4	0,397	0,662	0,618
Lisans	700	3,3593	0,72756	G.İçi	593,162	990	0,599		
Lisans üstü	76	3,4342	0,83603	Toplam	594,749	994			

Tablo 17'ye göre P=,618 >0.001 olduğu için üniversite öğrencilerinin Sorun Çözme liderlik algısı eğitim durumlarına göre farklılık göstermemektedir.

Tablo-18:Üniversite Öğrencilerinin Karizma Faktörünün Eğitim Durumları İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Gruplar	N	$\bar{X}$	ss.	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Önlisans	223	3,6906	,98407	G.Arası	4,217	4	1,054	1,414	,227
Lisans	698	3,5592	,82102	G.İçi	740,319	993	,746		
Lisans üstü	75	3,4578	,86607	Toplam	744,535	997			

Tablo 18'e göre P=,227 >0.001 olduğu için üniversite öğrencilerinin Karizmatik liderlik algısı eğitim durumlarına göre farklılık göstermemektedir

Tablo-19:Üniversite Öğrencilerinin Entelektüalte Faktörünün Eğitim Durumları İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Gruplar	N	$\bar{X}$	ss.	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Önlisans	227	3,9984	,84919	G.Arası	8,905	2	4,452	9,310	,000
Lisans	702	4,2262	,64249	G.İçi	479,194	1002	,478		
Lisans üstü	6	4,1722	,59836	Toplam	488,099	1004			

Tablo 19'a göre p=,000<0,001 olduğu için üniversite öğrencilerinin Entelektüel Liderlik algısı eğitim durumlarına göre farklılık göstermektedir. Lisans öğrencileri Önlisans öğrencilerine göre Entelektüel Liderliği daha çok benimsemektedirler.

Yapılan ANOVA analizlerinde yaş, gelir, tüketim, yöre, ebebeylerin eğitim durumlarına göre entellektüelite, sorun çözme ve karizma algısında değişkenlerin farklılık göstermediği bulunmuştur.

8. Sonuç

Örneklem grubunun çoğunluğunu Y kuşağının oluşturduğu üniversite öğrencilerinin yoğun iletişim halinde oldukları akademisyenler ve ebeveynlerinin etkisi altında nasıl bir liderlik profiline sahip oldukları, demografik değişkenler açısından liderliğin karizmatik etkisinin mi, entelektüel etkisinin mi ağırlıklı olduğu araştırılmıştır. Y kuşağının liderlik tercihlerinde entelektüalitenin yapılan faktör analizinde daha yoğun şekilde tercih edildiği cinsiyette kadınların entellektüelite algısı erkeklerden anlamlı derecede fazla bulunmuştur. (Kadın $\bar{X}$ =4,23; Erkek $\bar{X}$ =4,10) Aynı şekilde kadınların karizma algısı erkeklerden anlamlı derecede fazladır. (Kadın $\bar{X}$ =3,65; Erkek $\bar{X}$ =3,50) Kadınlar ile erkeklerin sorun çözme faktörü açısından anlamlı bir farklılığı bulunmamıştır.

Üniversite öğrencilerinin Entelektüel Liderlik algısı eğitim durumlarına göre farklılık gösterdiği, Lisans öğrencilerinin Önlisans öğrencilerine göre Entelektüel Liderliği daha çok benimsedikleri doğrulanmıştır.

Yapılan ANOVA analizlerinde yaş, gelir, tüketim, yöre, ebebeylerin eğitim durumlarına göre entellektüelite, sorun çözme ve karizma algısında değişkenlerin farklılık göstermediği bulunmuştur.

Y kuşağının liderlik tercihlerinde aradıkları kriterler eşitlik, adalet, saydamlık, liyakat gibi değerlere azami özen gösterilmesidir. Araştırmada Entelektüel liderlik tercihlerinde değer verdikleri davranış ve söylemlerde tutarlılık, unvan gücünden çok bilgi gücüne önem verilmesidir. Karizmatik liderlik tercihlerinde sorun çözümünden ilham alma isteği, sorun çözücü liderlik tercihlerinde ise duygusal ve sosyal zekayı daha baskın görme isteği bulunmaktadır.

Y kuşağının liderlik beklentilerinin liderlik modelinde ne konumda olduğunun belirlenmesi yönetim organizasyon çalışmaları için bir zorunluluktur. Bununla birlikte yapılan bu araştırmanın kısıtlı sayıda bir örneklem grubu üzerinde yapılması araştırma sonuçlarının genellenebilmesi için araştırmanın diğer üniversitelerdeki üniversite öğrencilerine de yapılması gerekmektedir.

Kaynakça

- AKDEMİR A., KONAKAY G., DEMİRKAYA H., vd. (2013) "Y Kuşağının Kariyer Algısı, Kariyer Değişimi ve Liderlik Tarzı Beklentilerinin Araştırılması", Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 2(2):11-40.
- AKYÜZ, Y., (2008) Türk Eğitim Tarihi m.ö 1000 – m.s. .Ankara: Pegem Akademi.
- ALEMDAROĞLU, A., (2005) "Bir İmkan Olarak Gençlik", Birikim Dergisi, Sayı:196, 21-30
- ALTAN, C., (2011) "Eğitim, Siyasal Eğilim İlişkisi: Mersin Örneği", Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 12(1).
- ARAP, K.S. (2010) "Türkiye yeni üniversitelerine kavuşurken: Türkiye’de yeni üniversiteler ve kuruluş gerekçeleri", Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, Sayı:65-1, 1-29.

- G. Konakay – A. Akdemir – B. Ergen – A. Solmaztürk – A. Güner – F. Aktürk – O Gökdemir – Ö. Yalmaç – S. Sezen – S. Yavuz – U. Tın 7/1 (2015) 205-235
- ATAÜNAL, A. (1998) Türkiye’de yükseköğretim (1923-1998). Ankara: T.C. M.E.B. Yükseköğretim Genel Müdürlüğü.
- AYKANAT, Z., (2010) “Karizmatik Liderlik ve Örgüt Kültürü İlişkisi Üzerine Bir Uygulama”, Karaosmanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karaman.
- BALDA J.B. , MORA F., (2011) “Adapting Leadership Theory and Practice for The Networked,Millennial Generation”, Journal of Leadership Studies, 5 (3): 13-24.
- BASKAN, A.G. (2001) “Türkiye’de yükseköğretimin gelişimi”, G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 21 (1): 21-32
- BİNGÖL, D., (2000) “Demokratik Tutum ve Değerler Açısından Üniversite Gençliği”, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 14(1).
- BOZKURT, Ö., ERGUN T. ve SEZEN S., (1998) Kamu Yönetimi Sözlüğü, Ankara: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE) Yayını, No: 283
- BUGAOĞLU, T. (2013) Edalman’dan Y kuşağının gelecek analizi. 13 Aralık 2013 http://www.halklailiskiler.com.tr/Edalmandan_Y_kusaginin_gelecek_analizi.php adresinden erişildi.
- CONGER, J. A. KANUNGO, R. N. ,(1997) “Measuring charisma: Dimensionality and validity of the Conger-Kanungo scale of charismatic Leadership”, Canadian Journal of Administrative Sciences, Eylül Sayı 14, Bölüm 3, sayfa 290, <http://ebscohost.com>, erişim tarihi 9 Aralık 2013
- COOPER, J. (1995) ”Ten Reasons College Administrators Should Support Cooperative Learning”. Cooperative Learning and College Teaching, 6(1)., <http://cgi.stanford.edu/~dept-ctl/cgi-bin/tomprof/posting.php?ID=1129>
- ÇALIŞKUR, A.,(2013) “Türk Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Değerleri ve Kişilik Özellikleri Üzerine Bir Araştırma”, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:13, Sayı:3, 109-142
- ÇUHADAROĞLU, F. (1989) “Üniversite Gençlerinde Kimlik Bocalamaları”. Üniversite Gençliğinde Uyum Sorunları Sempozyumu Bilimsel Çalışmaları, Bilkent Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Araştırma Merkezi, Ankara.
- DOĞAN, D. (2013). Yeni kurulan üniversitelerin sorunları ve çözüm önerileri. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, Cilt 3, Sayı 2, 108-116.
- DEMİRER, A.,(2013) “A’dan Z’ye Y kuşağı”. 8 Ocak 2014 tarihinde <http://www.kigem.com/adan-zye-y-kusagi.html> adresinden erişildi.
- DENEÇLİ, C. ve DENEÇLİ, S. (2010) “ Nabza göre şerbet kuşağına göre etkinlik: eğlencenin pazarlanması ve kuşaklar”, İstanbul Kültür Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi İletişim Sanatları Bölümü, (ss. 1-5)
- ERBAŞ, H. (2008) “Üniversitelerin dönüştürülmesi sürecinde kalite geliştirme aracı olarak yurtdışı yayın ve sonuçları”, İçinde Servet A., M. Kemal C., Zafer Y., M. Berkay A., Remzi A. (ed.), Dönüştürülen Üniversiteler ve Eğitim Sistemimiz (ss. 185-212). Ankara: Eğitim Sen Yayınları.
- ERDEM, A. R. Üniversitelerimizin bilim tarihimizdeki yeri. Erişim Tarihi: 12.12.2013, <http://www.universite-toplum.org/text.php3?id=235>
- ERDOĞAN, S. , ŞANLI, H.S. VE BEKİR, HŞ. (2005) “Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Üniversite Yaşamına Uyum Durumları”, Kastamonu Eğitim Dergisi.
- GÜLER, A., (1995) “Üniversiteli Olmanın Sorumluluğu...Ama, 1995’de; Ama, Türkiye’de...”, Emine Akalın, Hakan Aydoğdu, Reşat Saraoğlu, (Yay. Haz.),

- G. Konakay – A. Akdemir – B. Ergen – A. Solmaztürk – A. Gürer – F. Aktürk – O. Gökdemir – Ö. Yalmaç – S. Sezen – S. Yavuz – U. Tın 7/1 (2015) 205-235
- (1997), *Bilim, Bilim Politikası ve Üniversiteler*, İstanbul: BağlamYayınları, s: 231-238
- GÜLER, M., (1999) “Üniversite Gençliğinde Psiko-Sosyal Eğilimler. (Mimar Sinan Üniversitesi Öğrencilerinin Aile ve İş Beklentileri)”, Mimar Sinan Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Anabilim Dalı, Sosyoloji Dergisi Sayı:5, 143-168
- GÜREL, Z., (1995) “Özerk Üniversite ve Vakıflar”, Mülkiyeliler Birliği Dergisi, Cilt:19, Sayı:181, s: 47-48
- GÜRÜZ, K.,(1992b) “Batı Üniversitelerinin Tarihi Gelişimi”, Çağdaş Eğitim Çağdaş Üniversite, Ankara: Başbakanlık Yayını, s:349-407
- GÜZEL, M.,(2006) “Küreselleşme, İnternet ve Gençlik Kültürü”, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Küresel İletişim Dergisi, Sayı:1, http://globalmediatr.emu.edu.tr/bahar2006/Lisansustu_Calismalari/K_resellesme,%20internet%20ve%20Gen_lik.%20mehmet%20g_zel.pdf . erişim tarihi 20 Aralık 2013
- HIZ, G., (2010) “1980 sonrasında Türkiye’de yükseköğretimde piyasalaştırma ve özelleştirmedeki gelişmeler”, *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 25, 55-79.
- KALYENCİOĞLU, D. ve KUTLU, Y. (2010) “Ergenlerin aile işlevi algılarına göre uyum düzeyleri”, İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi (İ.Ü.F.N. Hem. Der.), 18 (2), 56-62
- KARAASLAN, İ. AYDOĞDU, BUDAK, L., (2012) “ Üniversite Öğrencilerinin Cep Telefonu Özelliklerini Kullanımlarının ve Gündelik İletişimlerine Etkisinin Araştırılması”, Yaşar Üniversitesi, 26 (7) 4548-4525, http://journal.yasar.edu.tr/wpcontent/uploads/2012/10/26_Sayi_9_makale_Ilnur_Aydogan_KARAASLAN_Leyla_BUDAK.pdf , 23.Aralık.2013
- KACAR, M. ve ATAĞ, M. (2011) “Üniversite öğrencilerinin sorun alanları ve sorunlarla baş etme yolları: Erciyes Üniversitesi örneği”, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:3, 273-297
- KAYA, A. , BOZASLAN, H. ve GENÇ, G. (2012) “Üniversite öğrencilerinin anne-baba tutumlarının problem çözme becerilerine, sosyal kaygı düzeylerine ve akademik başarılarına etkisi”, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 18, 208-225
- ÖKSÜZ, Y. (2002) “Ergenin kişilik gelişiminde ebeveynin rolü”, Milli Eğitim Dergisi, 155-156.
- KARAHAN, F. , SARDOĞAN, M.E., ÖZKAMALS, E. ve DİCLE, AN. (2005) “Üniversite 1. Sınıf Öğrencilerinin Üniversiteye Uyum Düzeylerinin Sosyokültürel Etkinlikler Açısından İncelenmesi”, Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2 (30).
- KAVİLİ A., S., (2007) Türkiye’de Üniversitelere İlişkin Politikalar ve Üniversiteerin Kuruluş Yeri Seçimi, Doktora Tezi
- KAYA, K., OĞUZ, Z., N., (2010) “Gençliğin Alışveriş Tercihlerinde Tüketim Kültürü Rolü”, SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:22, 147-164
- KASLI, M., SEREL A., (2008) “Üniversite Öğrenci Harcamalarının Analizi ve Bölge Ekonomilerine Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma”, Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F Manisa Yönetim ve Ekonomi Dergisi, Cilt:15, Sayı:2
- KAYA, A. , BOZASLAN, H. ve GENÇ, G. (2012) “Üniversite öğrencilerinin anne-baba tutumlarının problem çözme becerilerine, sosyal kaygı düzeylerine ve

- G. Konakay – A. Akdemir – B. Ergen – A. Solmaztürk – A. Güner – F. Aktürk – O. Gökdemir – Ö. Yalmaç – S. Sezen – S. Yavuz – U. Tın 7/1 (2015) 205-235
akademik başarılarına etkisi”, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 18, 208-225
- KELEŞ, H. N., (2011) “Y Kuşağı Çalışanlarının Motivasyon Profillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma”, Bahçeşehir Üniversitesi Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, Cilt 3, Sayı 2 ,s.129-139.
- KILIÇBAY, M. A., (1999a) “Universitas=Ecclesia”, Düşünen Siyaset Dergisi, Yıl:1, Sayı:3, s.11-13
- KIR, İ., (2007) “Yükseköğretim Gençliğinin Boş Zaman Etkinlikleri: KSÜ Örneği”, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:17, Sayı: 2, 307-328
- ÖZGÜVEN, E., (1992) “Üniversite Öğrencilerinin Sorunları ve Başetme Yolları”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 7, 5-13
- KULTALAHTI S., EDİNGER P., BRANDT, T., (2013) “Expectations for Leadership - Generation Y and Innovativeness in the Limelight ”, Proceedings of the European Conference on Management, Leadership & Governance January:152-160.
- ÖKSÜZ, Y. (2002) “Ergenin kişilik gelişiminde ebeveynin rolü”, Milli Eğitim Dergisi, 155-156
- ÖZBAY, G. (1997) "Üniversite Öğrencilerinin Problem Alanlarını Belirlemeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması", K. T. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trabzon.
- ÖZDEL, L. , BOSTANCI, M. , ÖZDEL, O. ve OĞUZHANOĞLU NK. (2002) “Üniversite Öğrencilerinde Depresif Belirtiler ve Sosyodemografik Özelliklerle İlişkisi”, Anadolu Psikiyatri Dergisi.
- ÖZER, A. (2008) “Üniversiter yapıda bilimsel özgürlük ve yönetsel özerkliğin yeri ve önemi”, İçinde Servet A., M. Kemal C., Zafer Y., M. Berkay A., Remzi A. (ed.), *Dönüştürülen Üniversiteler ve Eğitim Sistemimiz* (ss. 73-100). Ankara: Eğitim Sen Yayınları.
- ÖZGÜVEN, E. (1992) “Üniversite Öğrencilerinin Sorunları ve Başetme Yolları” Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 7, 1992.
- RICHARDSON, J., (2008) “Tune in to What the New Generation of Teachers Can Do”, Tools for Schools, 11:4, p.11-19.
- ŞENSES, F. (2007) Uluslararası gelişmeler ışığında Türkiye yükseköğretim sistemi: Temel eğilimler, sorunlar, çeliskiler ve öneriler. Ankara: *Economic Research Center, ODTÜ*. 1-31.
- SABBAĞ, Ç., AKSOY, E., (2001) “Üniversite Öğrencileri ve Çalışanların Boş Zaman Etkinlikleri: Adıyaman Örneği”, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl:3, Sayı:4 ,Bahar, s.10-23, ISSN:1309-1387
- ŞAHİN, İ., FIRAT, Ş. N., ZORALOĞLU, Y. R., AÇIKGÖZ, K., (2009) “Üniversite Öğrencilerinin Sorunları”, Dokuz Eylül Üniversitesi, Cilt:4 Sayı:4, ISSN: 1306-3111 e-Journal of New World Sciences Academy, Volume:4 Number4 Article Number:1C01107
- ŞAHİN, İ., FIRAT, Ş. N., ZORALOĞLU, Y. R., AÇIKGÖZ, K., (2009) “Üniversite Öğrencilerinin Öğrenimlerini Sürdüremelerinin Önündeki Engeller”, Eğitim Bilim Toplum Dergisi. Sayı: 28, Cilt:7, ISSN: 1307- 9202
- ŞENER, R. , ÇINAR, D. ve ÖZKAYA, A. (6-9 Temmuz 2004) “Çevresel faktörlerin üniversite öğrencilerinin başarı düzeyine etkiler”, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı.(ss.1-9). Malatya: İnönü Üniversitesi

- G. Konakay – A. Akdemir – B. Ergen – A. Solmaztürk – A. Gürer – F. Aktürk – O. Gökdemir – Ö. Yalmaç – S. Sezen – S. Yavuz – U. Tın 7/1 (2015) 205-235
- TEKELİ, İ., (2003) “Dünya’da ve Türkiye’de Üniversite Üzerinde Konuşmanın Değişik Yolları”, *Toplum ve Bilim Dergisi*, Sayı:97, s:123-143
- TEZCAN, M., (1997) *Gençlik Sosyolojisi ve Antropolojisi Araştırmaları*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, No:178 Ankara Üniversitesi Basımevi ISBN: 975-482-286-3
- TİMUR, T., (2000) *Toplumsal Değişme ve Üniversiteler*, Ankara: İmge Kitabevi
- TORUK, İ., (2008) “Üniversite Gençliğinin Medya Kullanma Alışkanlıkları Üzerine Bir Analiz”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı:19, 475-488, ISSN 1302-1796
- TÜREL, O. (2004) “Türkiye’de yükseköğretimin (yeniden) kurumsallaşması üzerine düşünceler”, *Mülkiye Dergisi*, Cilt: XXVIII, Sayı:242, 151-180.
- TÜRKÜM, A. , KIZILTAŞ, A. , BIYIK, N. ve YEMENİCİ, B. (2005) . “Üniversite öğrencilerinin aile işlevleri algılarının incelenmesi”, *Kuram ve Uygulama Eğitim Bilimleri (KUYEB)*, 5 (1), 229-262
- YAZICI, Erdinç (Arş.Yürütücüsü), (2003) *Türk Üniversite Gençliği Araştırması*. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayını
- YELKİKALAN N. ve ALTIN, E. (2010) “Farklı kuşakların yönetimi”, *Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yönetim Bilimleri Dergisi*, 8 (2), 13-19
- YÖK, (2007) *Türkiye’nin Yükseköğretim Stratejisi*, s.149
- YILMAZ, M. T. & MUKUL, İ. (2008) *Türkiye’de üniversite karşıtı iktidarın üniversite kurma çelişkisinin güncelliği*. İçinde Servet A., M. Kemal C., Zafer Y., M. Berkay A., Remzi A. (ed.), *Dönüştürülen Üniversiteler ve Eğitim Sistemimiz* (ss. 273-320). Ankara: Eğitim Sen Yayınları.
- Wikipedia, Y Kuşağı, http://tr.wikipedia.org/wiki/Y_nesli
- Wikipedia, Akademisyen, <http://tr.wikipedia.org/wiki/Akademisyen>
- <http://politikaakademisi.org/upa-universite-ogrencilerinde-siyasi-egilimler-anket-calismasi-mart-2013/> Dr.Ozan Örmeci, (Erişim 26.12.2013)

Investigation Of The Charisma And Intellectuality Effect In Determining A Leadership Model In The Light Of University Students' Interaction With Their Academicians And Parents

Gönül KONAKAY
Kocaeli University,
Hereke Ömer İsmet
Uzunyol Vocational
School, Kocaeli, Turkey
gkonakay@hotmail.com

Ali AKDEMİR
İstanbul Arel University,
Faculty of Economics and
Administrative Sciences,
İstanbul, Turkey
aliakdemiral@gmail.com

Banu ERGEN
İstanbul Medeniyet
University, School of Foreign
Languages, İstanbul, Turkey
banu.ergen@medeniyet.edu.tr

**Ahmet Barış SOLMAZTÜRK, Alper GÜRER, Fatih AKTÜRK,
Oktay GÖKDEMİR, Ömer YAMAÇ, Selçuk SEZEN, Sinem YAVUZ, Uğur TIN**
Arel University,
Institute of Social Sciences
PhD Students
İstanbul, Turkey

Extensive Summary

Introduction

With an amendment in the Article 130 of the 1982 Constitution, the number of universities started to increase in 1992 and the rate regarding the number of universities reached 34,5% in 2006. It is seen that a university was founded in each city of Turkey. This increase in the number of universities has brought out the necessity for them to question their educational quality along with the lack of academic staff and infrastructure. This increase in the number of universities along with the changing social environment, economic, political and cultural structure has also led to radical changes on university students.

As of 2014, Turkey has 111 state universities and 70 private universities (a total of 181 universities), and approximately 6 million students attend to these higher education institutions. The increase in the number, therefore, brings along competition and quality. (<http://www.yok.gov.tr/web/guest/universitelerimiz>, access:12.03.2015).

Those who were born between 1980 and 2000, and nearly consist more than of 30% of the Turkish population are called Gen-Yers. Gen Yers are described as independent, entrepreneurial, self-confident individuals who expect to succeed in a short period of time, like freedom and flexibility, dislike micromanagement, have individual decision-making mechanisms and are good at using information technology. This research aims to investigate what kind of a leadership profile university students, most of whom are Gen Yers, desire to have under the effect of their academicians and parents, and whether charismatic or intellectual effect is higher in terms of demographic variables.

Methodology

The purpose of this research is to find out whether there is a relationship between the intellectual, charismatic and problem-solving leadership preferences of Generation Y and their demographic variables. The characteristics of Intellectual Leadership in the book titled *Vizyon Yönetimi (Vision Management)* by Prof. Dr. Ali Akdemir were used to determine the intellectual leadership preferences (Akdemir, 2008: 133-137). Conger and Kanungo's revised C-K Charismatic leadership scale was used to determine the characteristics of charismatic leadership (Conger and Kanungo: 1997:290). Moreover, the characteristics of a charismatic leader, which was described in a postgraduate thesis titled "An Implementation on the Relationship between Charismatic Leadership and Organizational Culture" by Zafer Aykanat was used (Aykanat, 2010: 116). The questionnaire consisted of two sections – the demographics section and the second section in which leadership profile was determined. The demographics section consisted of seven questions covering age, gender, region, income distribution, monthly expenses, education level and educational status of parents. The second section consisted of 20 items about the characteristics of charismatic and intellectual leadership using 5-Likert type scale. Of these items, 3 were excluded in the factor analysis. In the study, leadership preferences intellectual, charismatic and problem-solving were examined in three dimensions. Totally 1005 students - 227 associate's degree students, 702 bachelor's degree students and 76 master's degree students – participated in the research.

Findings

It was found out in the ANOVA analyses that there was no difference in the variables depending on the perception of intellectuality, charisma and problem-solving according to their age, income level, consumption, region, and educational status of the parents.

P value in Bartlett test was ,000. KMO value was ,939, which showed the conformity of the variables with the factor analysis was perfect. Cronbach's Alpha value of the survey questions was ,904.

It was stated that the item university students agree with most in their preferences for intellectual leadership was "Parents and academicians must show utmost care for values such as equality, justice, transparency, merit" ($X_{\text{mean}}=4,40$) and the item they agree with least was "Parents and academicians must defend merit, transparency, equality, which are considered to be universal values, under all circumstances and at an advanced level." ($X_{\text{mean}}=4,05$).

It was determined that the item university students agree with most in their preferences for charismatic leadership was "Parents and academicians must have an influence on me when I am troubled or have a big problem" ($X_{\text{mean}}=3,88$) and the item they agree with least was "Parents and academicians must have achieved challenging goals in their lives" ($X_{\text{mean}}=3,34$).

It was determined that the item university students agree with most in their preferences for problem-solving leadership was "For parents and academicians, emotional and social intelligence are more important than cognitive intelligence in terms of problem-solving" ($X_{\text{mean}}=3,75$), and the item they agree with least was "Parents

and academicians should not only deal with their professional issues but also with the socio-political issues of the world.” ($X_{\text{mean}}=3,43$).

Result and Discussion

This study investigates the kind of a leadership profile university students, most of whom are Gen Yers, have under the effect of their academicians and parents with whom they are intensively in touch, and whether charismatic effect or intellectual effect is higher in terms of demographic variables. In terms of the leadership preferences of Generation Y, the factor analysis showed that intellectuality were preferred more, and in terms of gender the women’s perception of intellectuality was found to be more significant than men’s. (Female $\bar{X}=4,23$; Male $\bar{X}=4,10$). Likewise, women’s perception of charisma was found to be more significant then men’s (Female $\bar{X}=3,65$; Male $\bar{X}=3,50$). No significant difference was found in terms of women and men’s problem-solving.

It was found out by Anova test that university students’ perception of intellectual leadership differed depending on their educational status and that bachelor’s degree students adapt intellectual leadership more than the ones doing their associate degree.

Gen Yers pay close attention to the values such as equality, transparency, and merit in their preference for leadership. Consistency in behaviors and discourse and paying more attention to knowledge than title indicate that their preference for intellectual leadership is more dominant. In their preference for charismatic leadership they have the desire to inspire from problem-solving, and in terms of problem-solving leadership, they have the desire to see emotional and social intelligence more dominant.

It is a must for the management and organization studies to determine the place of leadership expectations of Gen Yers in the leadership model. However, since the sample size of this study is limited, further studies should be performed with the university students in other universities for the generalization of the research results.